

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS-THURSDAY – KOVO-MARCH 18, 2021 • Vol. CXII NR. 21

Kaina 2.00 dol.

PERIODICALS

DRAUGAS

laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-17-2021

Pasauliui atskleista Lietuvos paslaptis

Šių metų kovo 13 dieną, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos proga Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Los Angeles kartu su Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejumi JAV ir viso pasaulio lietuvius pakvietė prisiminti Lietuvos kelią į laisvę ir unikalią nesmurtinio pilietinio pasipriešinimo formą – „Dainuojančią revoliuciją”.
– 5 psl.

Dvi bulvės keturiems, išmokusios dalintis džiaugsmu

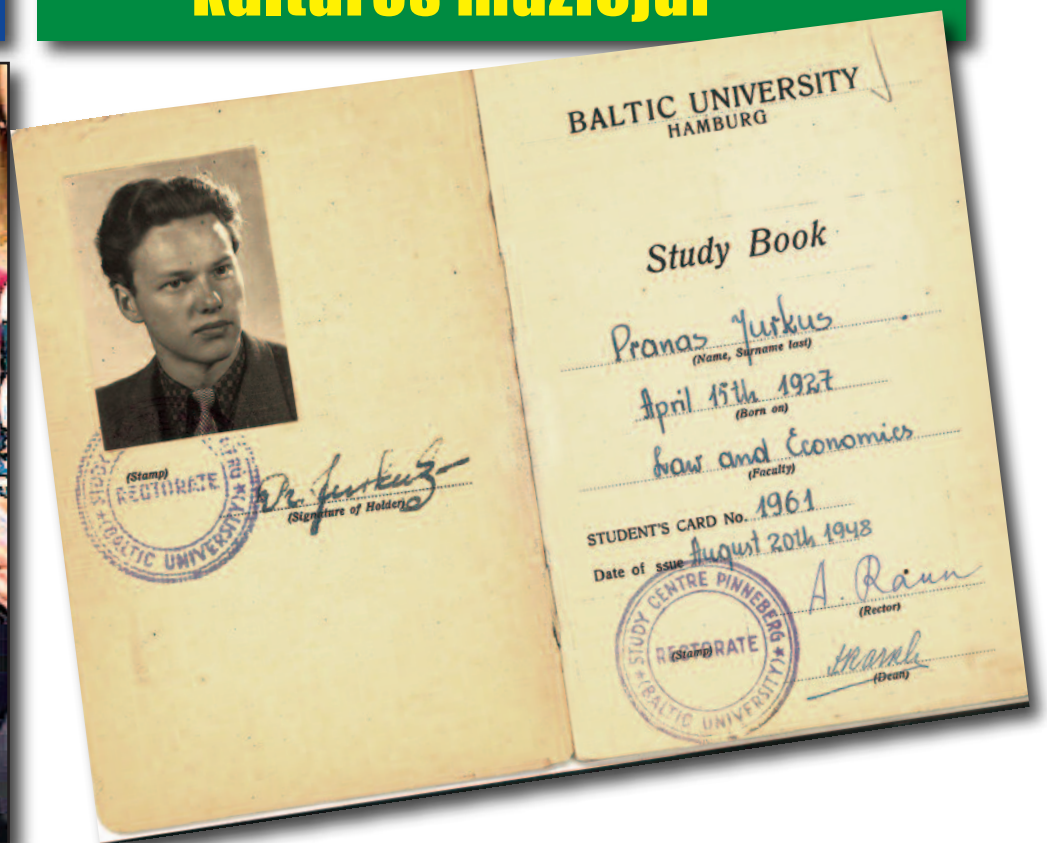

Prieš 22-ejus metus iš Amerikos į Lietuvą grįžę operos dainininkė Birutė ir Amerikos prekybos rūmų Lietuvoje garbės pirmininkas, Čilės garbės konsulas Rimtautas Vizgirdos Dubingiuose nusipirko apleistą sodybą, ją prikėlė naujam gyvenimui. Iš tiesų, svetinguose poros namuose ėmė kunkuliuoti veiksmas.

Elvyros Kučinskaitės pokalbis su Birute Vizgirdiene apie jos gyvenimą, kuriame dabar daug vietos skiriama kultūrinei veiklai, Lietuvos vardo garsinimui bei rūpesčiui kitais žmonėmis.

– 8 psl.

Dovana Balzeko lietuvių kultūros muziejui

Šiais metais sukako 75-eri nuo to laiko, kai buvo įkurtas Pabaltijo šalių universitetas, kuris trejus metus veikė Pinnebergo kareivinėse įrengtoje DP stovykloje. Šis universitetas – dar vienas trijų Baltijos šalių žmonių bendrai sukurtas stebuklas. Buvęs jo studentas Pranas Jurkus, kuriam šiais metais sukaks 94-eri, per gyvenimą surinko ir išsaugojo įdomų universiteto archyvą. Šį archyvą jis neseniai patikėjo saugoti Balzeko lietuvių kultūros muziejui.

Muziejininkės Karilės Vaitkutės užrašyti P. Jurkaus prisiminimai apie studijas Pinneberge.

– 12–13 psl.

Aš myliu. Vadinasi, aš esu. Aš esu tas, ką myliu – Ludwig van Beethoven

Kovo 8-osios aplinkoje Lietuva ir vėl pražydo įprastais tulpių žiedais. Vis dėlto šiemet galima buvo pastebėti ir tam tikrų pokyčių šios datos minėjimo tradicijoje. Ir ne tik dėl karantino. Sovietmečiu Tarptautinė moterų solidarumo diena buvo labiau vyrų šventė, kurią jie dažniausiai paminėdavo alubariuose, individualiai ar su kolegomis po darbo dienos. Antroji šventės dalis būdavo gerokai trumpesnė: pavargęs po moters dienos minėjimo vyras grįždavo namo, įteikdavo žmonai tulpės žiedą ir paklausdavo, kas bus vakarienei.

Šitas scenarijus įvairiuose visuomenės sluoksniuose, žinoma, pasižymėjo tam tikrais skirtumais, tačiau tulpę sugebėdavo įteikti kone visi. Tiesa, tie, kurie buvo auklėjami katalikiškoje tradicijoje, moteris šeimosose sveikindavo kitą dieną – pirmąjį gegužės sekmadienį, minint Motinos dieną. Ir tik šiemet, kone pirmą kartą per 30 nepriklausomos Lietuvos metų, ne viena tokioje tradicijoje užaugusių moterų pasisakė sulaukusios daugybės sveikinimų iš krikščionių vyrų, kurie ankstesniais metais jų nesveikindavo. Kas atsitiko? Iš kur tokie pokyčiai? Ir kodėl viešoje erdvėje nebegirdėti pašaiptų replikų apie Clara Zetkin ir jos draugę Rosa Luxemburg, nebuvo lipdomos ir feminisčių etiketės moterims, švenčiančioms šią dieną kaip savo orumo, lygių teisių su vyrais deklaraciją ir sveikinančioms viena kitą?

Ilgus metus laikyta išimtinai socialistinėms pažiūroms prijauciančių ar priklausančių asmenų švente šiemet Kovo 8-oji tapo priimtina net ir didžiausiems skeptikams. Galbūt tokiam posūkiui įtaką padarė trys moterys, užimančios aukščiausius postus valstybėje, deklaruojančios demokratijos principus ne tik politikoje, bet ir kasdienėje retorikoje, kurios pagrindas – mandagumas, įsiklausymas į kitokią nuomonę, nesukubėjimas primesti visiems savo požiūro kaip galutinio? Nepamenu, kad mano diedukas pavasarininkas būtų sveikinęs kada nors močiutę ateitininkę su Kovo 8-ąja, tačiau užėjus sovietams iš mokyklos ji parsinešdavo glėbį gėlių nuo mokinių ir vyrų kolegų. Nepamenu, kad močiutės sūnus, kurį ugdė jau sovietinė mokykla, būtų sveikinęs šia proga savo žmoną ir mamą, tačiau jo anūkas šiemet pasveikino ir mamą, ir močiutę. Taip, ta pati tulpė. Ir ne, mokykla privati ir anaipol ne socialistų įsteigta. Kas pasikeitė?

Manau, kad pirmiausia neabejotinai pasikeitė vyrų požiūris į moterį pagarbos ir pripažinimo kaip lygias teises turinčios linkme. Tą rodo ir statistiniai duomenys apie moteris Lietuvoje, kurios pagal išsilavinimą Europoje, berods, yra trečioje vietoje. Ir net jei vis dar yra atotrūkis nuo vyrų, kurie gauna už tą patį darbą didesnę atlyginimą, tai Lietuva net ir pagal šį rodiklį yra aukštesnėje pozicijoje už Europos vidurkį. Prieš daugiau kaip šimtą metų šventę inicijavusi Clara Zetkin būtų apsidžiaugusi tokiu vyrų pripažinimu, kokį šiandien patiria moterys, tik štai tulpių ir lygių teisių bei galimybių pripažinimo moterims nepakanka. Kai kurios jų mielai išmainytų tokias privilegijas į vienintelę vyrų „dovaną“ – kad jų namuose nemušų. Tik tiek.

Šiam tikslui pasiekti Europos Taryba parengė dokumentą, vadinamąjį Stambulo konvenciją, idant būtų užkardytas smurtas artimoje aplinkoje ir smurtas prieš moteris. Konvenciją ratifikavo didesnę dalis Europos valstybių, tačiau Lietuvoje dėl konvencijos turinio ir vėl kilo virtualūs mūšiai, lydimi

Ką pasakytų močiutė?

JÜRATĖ KUODYTĖ

peticijų, mitingų ir galiausiai viešo krikščioniškų bendrijų kreipimosi į Seimą su prašymu konvencijos neratifikuoti, nes dokumente dviprasmiškai interpretuojama socialinės lyties (angl. *gender*) sąvoka, suponuojanti teisinės prielaidas laikyti lytį tik socialiniu konstruktu, o tai prieštarauja žmogaus vyriškai ir moteriškai prigimčiai. Kreipimąsi pasirašiusiems vyskupams didžiausią susirūpinimą kelia 14 straipsnio nuostatos, įpareigojančios ją pasirašiusias šalis „įtraukti į visų formaliojo švietimo lygių ugdymo programas mokymo medžiagą apie ‘lyčių vaidmenis be stereotipų’, ne tik siekiant užtikrinti lyčių lygybę, bet ir atmetant iš prigimties kylančius skirtumus. Teisinės prievolės diegti mokymą apie ‘nestereotipinius lyčių vaidmenis’ (Konvencijos 14.1 str.) visų formaliojo švietimo lygių ugdymo programose įtvirtinimas statytų į pavojų LR Konstitucijos 26 straipsnyje įtvirtintą tėvų ir globėjų teisę ‘nevaržomai rūpintis vaikų ir globotinių reli-

ginių ir doroviniu auklėjimu pagal savo įsitikinimus”.

Kilus dideliame visuomenės susipriešinimui, Seimas nukėlė svarstymus į rudenį, o aš ir vėl prisiminiau savo močiutę. Įdomu, ką ji būtų pasakiusi moterų (ne)mušimo klausimu? Kokias eilutes iš dokumento, kurį pasirašė daugelis krikščioniškų organizacijų, ji pirmiausia pamatytų ir svarstytų su savo dukterimis ir anūkėmis? Ar tas apie moterų apsaugą nuo smurto, ar apie *gender* sąvoką, kuri Lietuvoje verčiama skirtingai, taigi ir suprantama skirtingai. Gal irgi primintų jau esamus įstatymus, kurie turėtų užtikrinti saugumą vaikams ir moterims, o ir vyrams nuo smurtavimo artimoje aplinkoje? Tik ar užtikrina? O jei ne, tai ką pakeis dar vienas, skambiu pavadinimu „Stambulo konvencija”? Ar nebemūsų vyrai savo žmonų ir atvirksčiai?

Tai ką apie tai pasakytų mano močiutė? Turbūt tik pakištų po nosimi Bibliją, atvertusi pirmąjį apaštalo Pauliaus laišką korintiečiams, kuriame jis aiškina taip pat gerokai susiskaldžiusiai bendruomenei apie „lyčių stereotipus”. Akys užkliuvo už vienos pastraipos: „Kaip moteris kilusi iš vyro, taip vyras gimsta iš moters, o visi atsiranda iš Dievo”. Man patiko. Tikiu, kad jūs irgi atrasite jums primintiną pastraipą, ...kaip ir galimybių jas interpretuoti.

A. Žlabys interpretuoja J. S. Bachą.

D. Matvejevo nuotr.

Bacho gimtadieniui skambės A. Žlabio interpretuojamos „Angliškos siuitos”

Praeitą rudenį vienu išimtiniausių koncertų Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje (LNF) tapo Andriaus Žlabio rečitalis. Žiūrovai sulaukę kvapą klausėsi pianisto atliekamų Johanno Sebastiano Bacho „Angliškų siuitų”, o tąkart nespėjusieji koncerto išgirsti nuolat klausinėjo – kada rasis jo įrašas Skaitmeninėje koncertų salėje? Ir štai su džiaugsmu galima tarti – dabar! Jau šį sekmadienį, kovo 21 d., J. S. Bacho gimtadienio proga vyks šio koncerto transliacija internetu.

Daug metų Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantis, bet Lietuvos nepamirštantis A. Žlabys sako sunkiai įsivaizduojantis savo gyvenimą be J. S. Bacho muzikos ir neretai yra vadinamas Bacho muzikos filosofu.

Apie šio pianisto interpretuojamą Bachą „The Philadelphia Inquirer” rašė: „Seniai pažįstami ma-

žoriniai arpeggio, kuriais prasideda ‘Gerai temperuoto klavyro’ pirmasis tomas, iš po Žlabio pirštų sruveno taip įtaigiai, jog regėjosi, kad pianistas – tai persikūnijęs Bachas...”

Prieš pat karantiną išimtiną rečitalį LNF žiūrovams spėjęs dovanoti A. Žlabys interpretavo baroko genijaus „Angliškas siuitas” klavyru, BWV 806–811.

„Lietuvių pianistas A. Žlabys, grodamas nuostabiu garsu, nepaprastai profesionaliai, nepriekaištinga artikuliacija, savo neišsenkančia muzikinių niuansų palete, visiškai atskleidžia Bacho kūrybos pilnatvę”, – apie lietuvių interpretaciją rašė „La Nación” (Buenos Airės, Argentina).

A. Žlabio koncerto „Angliškos siuitos” įrašo transliacija vyks kovo 21 d., sekmadienį, 19 val. internetu www.nationalphilharmonic.tv, Filharmonijos ir Skaitmeninės koncertų salės Facebook paskyroje, YouTube kanalu (adresas – Lietuvos nacionalinė filharmonija).

LNF inf.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanada – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanada – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiuočiame. „Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petruskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

El. svetainė –
Neringa Smilygtė

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Autorių nuomonė nebūtinai sutampa
su leidėjo ir redakcijos nuomone.

Lietuvos nepriklausomybės 30-mečio proga Vilniaus Mykolo Riomerio universitetas vykdė projektą, ko Lietuva pasiekė po atsiskyrimo nuo Sovietų Sąjungos. Kodėl reikia įrodinėti pasiekimus? Atrodytų, tai savaime suprantami dalykai, bet, kaip pažymėjo viena iš minėto projektų dalyvių, šių laikų visuomenė turi priėjimą prie milžiniško kiekio informacijos, bet tuo pačiu metu vadovaujasi įsisenėjusiais stereotipais. Vienas iš jų – kad Lietuva nesikeičia, kad mes stovime vietoje, kad čia nieko gero nėra. Ir man šių Kovo 11-ąją sugadino gimnaitė. Ji paskambino ir, kalbai išėjus apie gyvenimą, kategoriškai metė – o man anais laikais buvo geriau.

Atrodo, ir arkliai aišku, kad sovietinė sistema buvo neįgali, ir mes gyvenome kaip kokie urviniai, bet savo gimnaitėi aš nebuvo pajėgi to įrodyti. „Sąžinės laisvė“, „okupacija“ jai nieko nesako. Ji gyvena materialų gyvenimą. 1990 m. kovo 11-ąją jai dar nebuvo trisdešimt metų, ji buvo jauna specialistė, neseniai baigusi žemės ūkio technikumą, bet ji sako, kad gerai gyveno, nes laikė daug gyvulių ir turėjo daug pelno. Kažkas ne taip, – pagalvojau, bet nutylėjau. Ji negalėjo turėti daug gyvulių, nes sovietų laikais tai buvo neleidžiama. Kiekvienai kolūkiečių šeimai buvo išskirta tik 0,6 ha (60 arų) dirbamos žemės ir dar tiek pat ganyklos. Net ir norėdamas ant tokio žemės plotelio daugiau kaip vienos karvės ir poros kiaulių negalėjai turėti. O ji kaip jauna specialistė net ir tokio gabalėlio žemės negalėjo gauti, nes nebuvo kolūkietė. Žemės gaudavo tik kolūkiečiai. Gyvulius auginti ji galėjo tik Lietuvos laikais, kai kiekvienam kaimiečiui pirmaisiais metais buvo išskirta 3 ha. Taigi tą savo buities gerovę moteriškė priskyrė ne tiems laikams. Manau, tiesiog ji yra nepatenkinta savo gyvenimu ir savo nesėkmes suverčia ant Lietuvos.

Žinoma, ne visiems pasiseka. Apklauskos rodo, kad tik šeši iš dešimties Lietuvos piliečių džiaugiasi valstybės pažanga ir yra patenkinti gyvenimo pokyčiais laisvoje Lietuvoje. O trečdalis jokio pasitenkinimo nejaučia.

Mano gimnaitė gyvenimas nenusisėkė. Jos tėvai buvo alkoholikai, ją su dar dviem sesutėmis ir broliu užaugino močiutė. Be abejo, kad didelės laimės vaikai negalėjo turėti. Baigusi žemės ūkio technikumą mergina buvo paskirta agronome į kolūki. Kad dauguma kolūkių buvo nerentabilūs ir vos vos išgyvendavo, kad žmonės dirbo nesąžiningai, nes dirbo ne sau ir pusvelčiui, kad visa produkcija buvo išvežama į Rusiją, o mums likdavo kanopos, ji apie tai nesusimąsto. Ji gaudavo tam tikrą algele, ir tai ją tenkino, nes geriau niekada neturėjo. O dabar jai sunku, nes dirba bendrovėje, kur jai moka mažą algą, dirbti per darbymetį tenka ir savaitgaliais bei po darbo valandų. Anuomet kolūkio pirmininką ji, sako, buvo „pastačiusi ant ausų“ – jeigu neduos geresnio buto, aš išeisiu kitur, o darbuotojų trūko. Ir jai pagerino sąlygas. Šiandien geresnio darbo ji nesitiki gauti. Bandė keisti specialybę – per Darbo biržą baigė kulinarijos kursą ir įgijo virėjos kvalifikaciją. Nuėjo dirbti į restoraną virėja, bet padirbėjusi vienerius metus metė. Jai pasirodė, kad ten tikras pragaras, nes dirbti virtuvėje buvo labai karšta ir tempai buvo dideli, mat restoranas turėjo daug užsakymų. Grįžo į žemės ūkį ir jaučiasi išnaudojama.

Tikriausiai viskas priklauso nuo pačio žmogaus laimės – jeigu radai save gyvenime, tai ir Lietuva tau atrodo sėkminga ir dosni. Jeigu neradai – valstybė tau pamotė ragana. O tai, kas buvo anksčiau, kai buvai jaunas, viskas atrodo gražiau.

Ne visiems buvo blogai

Iš tiesų kai kam anais laikais nebuvo blogai net ir iš tų, kurie neužėmė aukštų postų ir nepriklausė kompartijai. Štai mano buvusi bendradarbė buvo eilinės pardavėjos dukra. Ir ji, ir jos šeima, sako, turėjusi visko, netgi „deficitų“. Viskas, kas buvo geresnio, buvo deficitas – visai nebuvo arba buvo mažai. Tas „mažai“ sudarydavo geras sąlygas pasinaudoti tiems, kurie gėrybes skirstydavo. Tos mano buvusios bendradarbės mama dalį prekių pasilikdavo „po prekystaliu“ ir parduodavo pažįstamiems pro užpakalines duris, už tai gaudama papildomą mokesť sau į kišenę. Taip ji prisidurdavo prie mokesčio algos. O kadangi „deficitinių“ prekių pasukdavo pa-

Sugadino Kovo 11-ąją

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

žįstamiems kitokių prekių pardavėjams, mainais gaudavo nusipirkti ir jų. Taigi mano pažįstama būdama vaikas nešiojo užsienietiškas sukneles, batukus ir kitus daiktus. Argi dabar aš jai galiu turėti argumentų? Jai buvo gerai.

Iki šiol prisimenu vieną pokalbį pirmaisiais Nepriklausomybės metais su Amerikos lietuve, kuri buvo atvykusi į Lietuvą. „Svetimos gėdos“ jausmas apima dar ir šiandien, kai prisimenu jos repliką: „Jūsų maistas skanus, bet visur taip nešvaru“. Ji sakė tikrą tiesą. Kai prisimenu, kokį mes pirkdavom sviestą, šiandien bloga darosi. Parduotuvėje atvirai stovėdavo didelis sviesto gabalas. Vasarą nuo karščio tas sviestas ištiždavo, ant jo sėsdavo dulkės ir musės. Pardavėja pjaustydavo gabalais, dėdavo ant purvo spalvos storo popieriaus ir sverdavo primityviomis svarstyklėmis. Ant tų pačių svarstyklių ji sverdavo ir pyrago gabalą, ir iš bačkos ištrauktą silkę, sūrymas tekėdavo ant prekystalio, viskas būdavo juo prasmirdę. Plastmasiniai vienkartiniai maišeliai fasavimui atsirado tik apie kokius 1992 m. ir jų vienas kainuodavo labai brangiai – beveik kaip bandelė, todėl tuos maišelius plaudavom ir naudodavom daug kartų.

Duonos, bent jau atsikuriant Lietuvai, pakakdavo, bet kepta valdiškose kepyklose būdavo labai neskani – rūgšti ir greitai žiedėdavo. Trečią dieną ji tapdavo kaip cemento gabalas. Ir tik kai Nepriklausomybės metais ėmė rasti privačių kepėjų, ėmėm gauti ir skanios duonos, tokios, kokią kepėdavo mūsų mamos kaime. Tie, kurie turėjome kaime tėvus, ir anksčiau valgėme skaniau – ir mėsos parsiveždavome iš kaimo, ir naminės duonos. Ant tų 60 arų dirbamos žemės žmogus galėjo išlaikyti 2–3 kiaules per metus. Kaimietis dirbo kolūkyje ir grįždamas namo ko nors parsinešdavo – jeigu dirbdavo sandėlyje, tai nors grūdų į kišenę įsipildavo. Vairuotojams buvo geriau – jie veždavo didesniais kiekiais. Parveža iš grūdų kombinato pašarų, buvo įprasta, kad krūvelė sunkvežimio kampe lieka vairuotojui. Sandėlininkas nieko nesakydavo, nes ir jam pakakdavo. Žinau iš gyvenimo, nes mano dėdė buvo vairuotojas. Jis visko turėjo. Ir paršelių parsiveždavo, ir kombinuotų pašarų, ir trašų. Pirmininkui buvo dar geriau – jam ir jo giminėms vairuotojai veždavo mašinomis.

Nepriklausomybės pradžia

Nepriklausomybės pradžia buvo sunki ekonomiškai, buvo bedarbystė, žiemą butuose būdavo šalta, per sovietinės statybos namų langus košdavo vė-

jas. Prisimenu, kad ant langų nakčiai kabindavau storas antklodes. Pirmąjį atkurtos Lietuvos dešimtmetį jau ir taip silpną ekonomiką nusmukdė Rusijos blokada. Tai stabdė Lietuvos pažangą, tačiau valstybė sugebėjo ne tik atsitiesti, bet ir tapti sektinu pavyzdžiu kitoms valstybėms. Šiandien Baltijos valstybės pažengė kur kas toliau už likusias sovietijoje. Net ir skeptikai nutyla, kai primeni, kad mums atsistoti ant kojų padė-

jo Europos Sąjungos parama. Jos teko net ir tiems, kurie nepriklausomybės nenorėjo. Ekonomistai sako, kad 1994-aisiais bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui siekė vos 30 proc. Vakarų Europos vidurkis. Dabar šis vidurkis jau artėja prie 80 proc. Ir net komentaruose po straipsniais internete žmonės pripažįsta, kad didelio skirtumo tarp gyvenimo kur nors Anglijoje ir Lietuvoje, jie jau nemato. Ypač pandemijos laikotarpiu. Todėl bent jau šiuo metu yra daugiau grįžtančių, negu išvažiuojančių.

Ekonomistas Žygimantas Mauricas sako, kad nepriklausomybės pradžios ir dabartinė šalies padėtis skiriasi kaip diena nuo nakties: „Joks lietuvis 1990 m. nedrįsdavo net pagalvoti apie ėjimą į restoraną bet kurioje Vakarų Europos šalyje. Net kavos nepirkdavo, nes kavos kaina būdavo kaip savaitinis darbo užmokestis. (...) Veždavosi žmonės konservus, tas užpilamas sriuba (aš ir pats taip darydavau), keliaudavo autobusais. Tas nominalus skirtumas buvo milžiniškas“.

Plika akimi matyti skirtumai gatvėse. Vien lengvųjų automobilių keliuose per tris dešimtmečius padaugėjo bent tris kartus, ką jau kalbėti apie naujus pastatus, biurus. O verslas jau seniai ne tik konkuruoja su kitomis rinkomis, bet kartais ir rodo pavyzdį pasauliui, tarkim, gaminant lazerius. „Užsienietiškas automobilis“ ar „užsienietiška prekė“, bananai buvo egzotika. Viskas, kas buvo „užsienis“, buvo vienareikšmiškai geriau. Dabar Lietuvoje tai kardinaliai keičiasi, nemaža dalimi jau Lietuvoje gaminamos prekės vertinamos kaip aukštesnės kokybės, – vertina ekonomistas.

Sociologai sako, kad palankiai pokyčius vertina pirmiausia tie, kuriems sekasi gerai, kurie išsi-mokslinę, kurių pajamos didelės. Tiesa, pajamų nelygybė bei atotrūkis tarp didžiųjų miestų ir provincijos dar yra didžiulis. Sakoma, kad skursta arba gyvena arti skurdo ribos penktadalis tautiečių. Kita vertus, dar prieš 10 m. viduriniajai klasei buvo priskiriama vos 15 proc. visuomenės, dabar tas skaičius jau perkopė 40 proc. O būtent vidurinioji klasė yra tvirtos valstybės garantas. Ko nors pasiekę, turintys turto, pajutę laisvės teikiamus privalumus žmonės jau saugo santvarką, kurioje gyvena. „Jeigu tokių žmonių yra daugiau nei 50 proc., šalis tampa žymiai stabilesnė“, – sako Ž. Mauricas.

Ekonomistai aiškina, kad tvarų augimo laikotarpį Lietuva sugebėjo pasiekti tik trečiajame nepriklausomybės dešimtmetyje. O jeigu neištiks didelių krizių, ketvirtasis Lietuvos dešimtmetis turėtų būti dar geresnis.

Šiame numeryje

Mūsų laikraščio puslapiuose vis dažniau ir dažniau pasirodo pranešimai apie virtualius renginius, kuriuos matyti bei juose dalyvauti gali viso pasaulio lietuviai (dažnai jie ir rengiami ne vienoje šalyje gyvenančių tautiečių). Tai ir parodos, ir koncertai, poezijos skaitymai, na ir, žinoma, svarbioms valstybinėms datoms skirti šventiniai renginiai.

Kovo 11-osios proga mūsų kelią į laisvę prisiminti pakvietė LR ambasada Washingtone, generalinis konsulas New Yorke, generalinis konsulas Los Angeles – kiekvienas atradęs savo požiūrio kampą bei nišą. Ypač įdomus ir pasaulio lietuvių širdis sušildęs bei visus apjungęs buvo Los Angeles konsulato renginys, apie kurio vieną dalį – išskirtinę parodą – šiandien rašo Marija Sulaberidze. Taip pat renginio metu šiltais prisiminimais, įžvalgomis ir net labai asmeniškais prisipažinimais dalijosi „Dainuojančios revoliucijos“ dalyviai iš Lietuvos ir JAV – Algirdas Kaušpėdas, Arvydas Juozaitis, Darius Polikaitis, Virgis Stakėnas... Jaunajai kartai – tai neįkainojama istorijos pamoka, tikras lobis. Tik ...kiek jaunimo (ar pagaliau jų tėvų) pasinaudojo tuo lobiu? Renginį gyvai stebėjo apie 200 žiūrovų – nedaug. Tačiau konsulas pasirūpino renginio įrašu, ir jis per kelias dienas Youtube buvo peržiūrėtas 300 kartų, o Facebook – daugiau nei 5 000.

Ramunė Lapas

TELKINIAI

New Yorko lietuviai paminėjo Kovo 11-tąją

Kokią prisimename atkurtos laisvės aušrą?

RIMAS ČERNIUS

Šiais metais New Yorko ir apylinkių lietuviai kovo 11-osios vakarą susirinkę prie kompiuterių ekranų dabar jau tradiciniu tampančiu nuotoliniu būdu paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną. Užsiregistravusiųjų į šį renginį buvo daug – jie užpildė beveik tris „Zoom“ programos ekranus.

Renginio vedėjas – New Yorke gyvenantis jaunas lietuvis aktorius Rytis Valiūnas visus susirinkusius pakvietė šypsotis – buvo padaryta dalyvių nuotrauka Lietuvos televizijos reportažui apie Kovo 11-tos dienos minėjimus plačiame pasaulyje.

Renginyje – V. Landsbergio sveikinimas

Minėjimo pradžioje buvo parodytos dvi anksčiau įrašytos sveikinimo kalbos. Pirmoji – profesorius Vytauto Landsbergio, kurioje jis prisiminė, kaip prieš 31 metus Lietuva pasirinko demokratiją ir tarė pasauliui: „mes norime būti laisva tauta“. Lietuviai atmetė didžiąją melagystę, kad Lietuva savo valia pasirinko nelaisvę ir pareiškė, jog gins savo laisvę. Ir iš tikrųjų tą laisvę teko ginti. Profesorius Landsbergis pabrėžė, kad šiandien melas yra pasaulio problema, neapykanta darosi madinga. Todėl ir šiandien labai svarbu stoti už laisvę bei tiesą.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke Vaclovas Šalkauskas savo sveikinimo kalbos įrašė išreiškė didelį dėkingumą New Yorko ir bendrai Amerikos lietuvių bendruomenėms, kurios tiek daug prisidėjo prie Lietuvos laisvės atstatymo. Konsulas pabrėžė, kad yra svarbu dalintis laisvės kovų prisiminimais, nes dabar jau yra daug jaunų žmonių, kurie dar nebuvo gimę, kai Lietuva paskelbė apie Nepriklausomybės atkūrimą 1990 metų kovo 11-tą dieną.

Prisimintas JAV lietuvių indėlis

Pagrindiniai minėjimo pranešėjai buvo politikas, politinių mokslų daktaras Juozas Kazlas ir žurnalistė Jūratė Kazickas, „Kazickas Foundation“ fondo pirmininkė. Jie abudu vaizdžiai papasakojo savo prisiminimus apie įvykius, kurie atvedė mūsų tautą į Kovo 11-ąją, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą ir kurie vyko po to.

J. Kazlas prisiminė, kad jo tėvai ir jo tėvų karta tvirtai tikėjo, kad Lietuva vieną dieną atgaus laisvę. Jie dėjo pastangas, kad Amerikos politinis elitus nepamirštų Lietuvos. Vienas pavyzdys – kasmet ruošiamos Pavergtųjų Tautų savaitės Amerikoje. Prelegentas paminėjo daugelį lietuvių išeivijos organizacijų, kurios atliko didelį darbą Lietuvos laisvės atstatymo byloje, tarp jų – Lietuvių Bendruomenės apylinkės, Lietuvos Katalikų religinė šalpa ir informacijos centras, BATUUN organizacija. J. Kazlas priminė New Yorko Lietuvių Bendruomenės, Manhattan apylinkės leidžiamą laikraštėlį „Lithuanian Times“, kuris pasirodė 1989–1992 metais ir kuriame buvo pasakojama, kas vyksta Lietuvoje. Jis taip pat paminėjo ir žurnalą „Baltic Forum“, kurį redagavo dr. Romas Misiūnas. Šis žurnalas slaptu būdu patekdavo ir į Lietuvą.

Paminėti legendinio LR konsulo darbai

Prelegentas taip pat pažymėjo, koks svarbus Lietuvos laisvės byloje buvo Lietuvos generalinio konsulo New Yorke Aniceto Simučio vaidmuo. Šis žmogus daugelį metų dirbo Lietuvos laisvės labui. Dr. Kazlas pasidžiaugė, kad konsulas Simutis sulaukė Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo ir kad nuo 1991 iki 1994 metų Simučiu teko garbė būti Lietuvos Respublikos ambasadoriumi Jungtinėse Tautose.

Prelegentas prisiminė, kad devintojo dešimtmečio gale ir dešimtojo pradžioje į Ameriką atvykdavo svečių iš Lietuvos. Atvyko Jaunimo teatras, Vilniaus ansamblis „Ratilio“, „Žalgirio“ futbolo komanda. Iš Klaipėdos atplaukė trys jachtos, reklamuojančios Lietuvos laisvę. Atvykusius reikėjo sutikti, apgyvendinti, aprodyti Ameriką. Atvykdavo ir

Gen. konsulas V. Šalkauskas pabrėžė laisvės kovų prisiminimų svarbą.

Prof. V. Landsbergis: „Lietuviai atmetė didžiąją melagystę“.

Renginio dalyviai ir svečiai jau beveik įprastoje bendravimo platformoje.

„Facebook“ nuotraukos

Sąjūdžio atstovai, vadai, tarp jų – Vytautas Landsbergis, Arvydas Juozaitis ir kiti. Dr. Kazlas buvo Vytauto Landsbergio vertėjas, kai laikraščiu „New York Times“ ir „Wall Street Journal“ korespondentai surengė pasikalbėjimus su Landsbergiu. Sąjūdžio atstovai dalyvavo organizacijos „Council on Foreign Relations“ diskusijose politiniais klausimais. Visi šie Sąjūdžio veikėjų pasirodymai Amerikoje daug prisidėjo prie Lietuvos laisvės bylos, nes amerikiečiams parodė, kad tie, kurie siekia Lietuvos laisvės, nėra kokie kraštutiniai fanatikai, o yra rimti, pašventę idealistai.

„Naujieji knygnešiai“: iš JAV – į Lietuvą

J. Kazlas labai vaizdžiai papasakojo, kaip išeivijos lietuviai stengėsi pasitarnauti Lietuvos laisvės labui. Apsilankydami Lietuvoje, jie kartais slaptai įveždavo spaudos, knygų, teisingai nušviečiančių Lietuvos istoriją ir laisvės siekius. Jis prisiminė, kaip pats atliko knygnešio misiją, kai jam teko dalyvauti tarptautinėje konferencijoje Maskvoje. Jis ta proga atvežė visą lagaminą knygų, kurių muitinės darbuotojai Maskvoje nedrįso konfiskuoti, nes jis buvo oficialus mokslinės konferencijos dalyvis. J. Kazlas jautriai prisiminė savo apsilankymą Dzūkijoje prie savo senelio kapo, ant kurio užrašyta „Juozas Kazlauskas – knygnešys“.

Neįprastas vardas – tai proga papasakoti apie Lietuvą

Po to kalbėjusi Jūratė Kazickas prisiminė, kiek Amerikos lietuviai stengdavosi, kad platus pasaulis nepamirštų Lietuvos vardo. Ji pati prisipažino, kad džiaugėsi, turėdama vardą „Jūratė“, nes nuolatos išgirdavo amerikiečių klausimų „koks čia vardas?“. Tad šio negirdėto vardo savininkei būdavo puiki proga paaiškinti, kad ji lietuvis ir papasakoti amerikiečiams apie Lietuvą ir jos tuometinę politinę padėtį.

Jūratė Kazickas prisiminė 1990 metų pradžios įvykius. Ji tuo metu kartu su savo tėveliu buvo Lietuvoje. Ji pastebėjo, kad tuo metu Amerikos ir Vakarų politikai SSSR vadovą Michailą Gorbačiovą vertino labai

palankiai. M. Gorbačiovas apsilankė Lietuvoje, norėdamas lietuvius įtikinti, kad jiems nereikia reikalauti nepriklausomybės, kad jiems užteks laisvės Sovietų Sąjungos sudėtyje. Lietuviai šį aukšto rango politiką savo šalyje sutiko šaltai, išvadino jį žudiku ir reikalavo, kad sovietų kariuomenė pasitrauktų iš Lietuvos. Jūratė Kazickas prisiminė, su koku džiaugsmu lietuviai sutiko Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą kovo 11-tą dieną, kada Lietuvos parlamento rūmuose nekenčiamą komunistinį kūjo ir pjautuvo simbolį uždengė Lietuvos trispalvė.

Apie K. Prunskienės vaidmenį laisvės aušroje

Žurnalistė prisiminė, kokios skirtingos buvo reakcijos į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo paskelbimą. Lietuvoje tada vyravo euforija, o Amerikos valdžios sluoksniuose nebuvo jokios reakcijos, šis įvykis buvo sutiktas tylą. Todėl reikėjo įdėti daug pastangų, kad Amerikos valdžia pripažintų Nepriklausomą Lietuvą. Jūratė Kazickas prisiminė Kazimieros Prunskienės apsilankymą Amerikoje. Tuometinė Lietuvos premjerė dalyvavo svarbiame susitikime su JAV prezidentu George Bush, kuris bandė ją įtikinti, kad reikia palaukti ir tenkintis Gorbačiovo žadama autonomija. Šio susitikimo metu K. Prunskienei pavyko išdėstyti lietuvių nusistatymą. Jai taip pat teko asmeniškai susitikti su kitais Vakarų pasaulio vadais – Anglijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje. Nepriklausomybės pripažinimas pareikalavo daug pastangų. „Dėkui Dievui už Islandiją, – pareiškė Jūratė Kazickas, prisimindama šalį, kuri pirma pripažino Nepriklausomą Lietuvą. Kitos šalys pamažu sekė Islandijos pavyzdžiu. Pagaliau, 1991 metų rugsėjį, Amerika taip pat pripažino Nepriklausomą Lietuvą.“

Minėjimo moderatorius Rytis Valiūnas padėkojo prelegentams už prisiminimus ir visiems, prisidėjusiems prie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo ir pripažinimo. Buvo parodytas trumpas filmas apie tai, kiek Lietuvoje pasiekta per 31-erius nepriklausomybės metus. „Ačiū, kad aš galėjau gimti laisvoje Lietuvoje“, – šiais žodžiais R. Valiūnas užbaigė minėjimą.

Pasauliui atskleista Lietuvos paslaptis

MARIJA SULABERIDZE

Šių metų kovo 13 dieną, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos proga Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Los Angeles kartu su Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejumi JAV gyvenančius lietuvius pakvietė prisiminti Lietuvos kelią į laisvę ir unikalią nesmurtinio pilietinio pasipriešinimo formą – „Dainuojančią revoliuciją“.

Apie parodą, jos rengimą pandemijos fone ir reikšmę visiems lietuviams svarbios datos įamžinimui kalbėjoms su parodos kuratoriumi, semiotiku ir muzikologu profesoriumi **Dario Martinelli**, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus direktoriaus pavaduotoja **dr. Auksė Kapočiūtė-Vaitkuvienė** ir LR generalinio konsulato Los Angeles pirmąją sekretore **Agne Gurevičienė**.

Kaip kilo šios parodos ir jos pristatymo idėja? Kaip susidorojote su pandemijos keliamais iššūkiais?

Dario Martinelli: „Dainuojanti revoliucija“ yra neeilinis įvykis ne tik Baltijos šalių, bet ir pasaulio istorijoje. Tačiau pasaulis apie ją daug nežino ir daugelį metų tai buvo įvykis, apie kurį lietuviai pasakodavo tik kitiems lietuviams, lietuviškai ir lietuvių kalba. Idėja su rengti visą parodą anglų kalba buvo skirta būtent tam, kad būtų galima pasiekti kitas pasaulio dalis, kurios galbūt visai negirdėjo apie „Dainuojančią revoliuciją“.

Projektas prasidėjo dar iki koronaviruso protrūkio, todėl pirminis planas buvo su rengti šią parodą muziejuje. Didžiąją dalį parodos eksponatų sudarė objektai, kuriuos galima pažinti ir perprasti tik per lytėjimą, todėl, užklupus pandemijai, turėjome pergalvoti, kaip daugelį ankstesnių idėjų būtų galima pritaikyti virtualiai patirčiai.

Auksė Kapočiūtė-Vaitkuvienė: Virtuali paroda „Dainuojanti revoliucija“ mums pasakoja priešistorę – kas, kokie procesai atvedė Lietuvą, mus į 1990-tųjų metų Kovo 11-tąją. Be „Dainuojančios revoliucijos“, be mus išlaisvinusios muzikos, šiandien negalėtume kalbėti apie laisvos Lietuvos menininkų kūrybą ir pasiekimus.

Tiesa, paroda „Dainuojanti revoliucija“ iš pradžių buvo sumanyta kaip keliaujanti paroda, kaip Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo 30-mečio programos dalis, kaip ypatingos svarbos Lietuvos istorijos ir kultūros aktualinimo ir populiarinimo projektas. Parodą kartu su parengta specialia edukacine programa, skirta šios parodos lankytojams ir lituanistinių mokyklų, esančių užsienio valstybėse, moksleiviams, buvo numatyta eksponuoti užsienio valstybėse. Ją turėjo lydėti ir speciali renginių programa, kurių metu būtų vykę susitikimai su istorikais, muzikologais, kompozitoriais ir atlikėjais. Buvo planuojama rengti ir muzikos koncertus. Tačiau, prasidėjus COVID-19 pandemijai, kai staiga buvo apribotos kelionės, muziejų, parodų bei renginių lankymas ir atsirado pagrįstų nuogastavimų dėl galimybės vežti parodą į kitas šalis, turėjome apsispręsti: ar parengti kilnojamąją parodą ir laukti kol situacija pasikeis, ar parengti parodą, kuri būtų pasiekama nuotoliniu būdu jau dabar, kurios pandemijos draudimai neribotų. Todėl šiandien turime virtualią parodą „Dainuojanti revoliucija“ ir virtualios parodos pristatymo renginius kol kas planuojame rengti nuotoliniu būdu. Parodos virtualus „atidarymas“ dėl pandemijos trukdžių nusikėlė į šiuos metus.

Siekdami kuo labiau paskleisti žinią apie „Dainuojančią revoliuciją“ Lietuvoje ir pristatyti parodą, bendradarbiaujame su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija bei Lietuvos ambasadomis užsienyje. Pirmąjį šios parodos nuotolinį pristatymo renginį kovo 13 d. surengėme kartu su LR generaliniu konsulatu Los Angeles. Dėkojame Agnei Gurevičienėi už parodą iniciatyvą. Renginius puikiai pavyko. Gal, jei ne pandemija, tokių nuotolinių renginių formatas nebūtų atsiradęs, o dabar renginių metu net ir nepajutome, kad esame taip toli vien nuo kitų. Kaip tik, man regis, dar kartą išgyvenome vienybę ir dvasinę bendrystę.

Roko maršo koncertas Kalnų parke. Vilnius, 1988. Viktoro Kapočiaus nuotr. Lietuvos centrinis valstybės archyvas

Agne Gurevičienė: Labai smagu, kad šiuo sudėtingu pandemijos metu pavyko surasti galimybių ne tik kartu prasmingai švęsti Lietuvos laisvę, bet ir prisiminti parodoje ir dokumentiniame filme užfiksuotus jaudinančius archyvinius kadrus ir iš pirmų lūpų išgirsti apie unikalų „Dainuojančios revoliucijos“ reiškinį. Džiaugiuosi, kad renginio metu buvo atspindėtas ir ryškus JAV lietuvių vaidmuo „Dainuojančioje revoliucijoje“ bei ypatingas išeivijos ryšys su okupuotoje Lietuvoje gyvenusiais tautiečiais.

Nors ir virtuali, tačiau paroda pateikiama trimis formomis – kaip „tradicinė“ nuotraukų galerija, kaip laiko juosta, pridėtas ir „Roko maršų skambėjusių dainų grojaraštis. Kodėl pasirinktas būtent toks parodos formatas?

Dario Martinelli: Virtualios parodos pranašumas yra tas, kad „sugrįžtančių lankytojų“ gali būti daugiau nei įprastai, nes nereikia iš naujo mokėti už bilietą. Taigi, mano galva, jei lankotės antrą ar trečią kartą, nebūtina turite peržiūrėti visą parodą. Galbūt norėsite patikrinti tik keletą dalykų: pasiklausti dainos ar pasidomėti konkrečia data.

Bet, manau, svarbiausia priežastis buvo pasiūlyti kuo daugiau prieigos būdų. Laiko juosta („Timeline“) yra praktiškesnis ir greitesnis būdas peržvelgti įvykius, todėl tinka tiems lankytojams, kurie nori būtent tokio dalyko. Grojaraštis tinka tiems, kuriuos domina „Dainuojančios revoliucijos“ muzikinis repertuaras. „Exhibition“ dalis skirta tiems, kurie nori patirties, artimesnės tikram apsilankymui muziejuje.

Man patinka mintis, kad kiekvienas apsilankymas gali būti lyg naujas ir lankytojas gali padaryti ką nors kitokio, nei praėjusį kartą.

Auksė Kapočiūtė-Vaitkuvienė: Aplinkybių priversti pasirinkti virtualią parodos formą, kurią laiką galėjome, kad neturėsime fizinės parodos ir, kiek leido galimybės, siekėme parodos lankytojui sudaryti tokias pasirinkimo galimybes, kurias jis turėtų fizineje parodoje. Siūlomos skirtingos žiūrėjimo galimybės, kombinacijos suteikia lankytojui laisvę rinktis. Parodos lankytojas gali peržiūrėti parodą greitai, o vėliau, jeigu kuo susidomėjo, sugrįžti. Gali pasižiūrėti istorines nuotraukas, apsilankyti sovietiniame kambaryje, pasiklausti muzikos, kuri išlaisvino, pasižiūrėti video filmų.

Kas ir kuo labiausiai prisidėjo prie šios parodos įgyvendinimo?

Auksė Kapočiūtė-Vaitkuvienė: Parodos idėja kilo Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus direktorei Nidetai Jarockienei po to, kai ji perskaitė prof. Dario Martinelli straipsnį „Dainuojanti revoliucija – viena iš geriausiai (deja) saugomų Lietuvos paslapčių“. Pasak profesoriaus, mes per mažai kalbame apie šį kelią link Nepriklausomybės, per retai jį prisimename, suteikiame per mažai informacijos užsieniečiams. Išgyvenus tokią istoriją, reikia ją dailintis, bet ne tik lietuvių, o ir anglų kalba. Tokia informacija turi būti pasiekama visiems, kurie domisi muzikos vaidmeniu politikoje ar muzika apskritai. Dario Martinelli įkvėpti pakvietėme jį kuruoti šią parodą. Ir labai džiaugiamės rezultatu. Tam, kad paroda būtų prieinama užsienio auditorijai, ją parengėme anglų kalba.

Dario Martinelli: Tai buvo komandinis darbas.

Kaip parodos kuratorius, daugiausiai būvau atsakingas už tekstų rašymą ir idėjų generavimą. Internetinę svetainę ir grafinius sprendimus sukūrė IT įmonė „Gluk Media“. Didelį darbą atliko Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus, ypač Auksė Kapočiūtė-Vaitkuvienė, kuri koordinavo visas veiklas. Rinkti vaizdinę medžiagą ir gauti leidimus padėjo Jurgita Augulytė ir Aida Juodienė. Taip pat sulaukėme daug palaikymo iš retkarčiais bendradarbiaujančių žmonių. Žmonių, kurie dalijosi tų dienų patirtimi ir padėjo mums geriau „įpavidalinti“ tam tikrą įvykį, žmonių, kurie davė tokių nuotraukų, kurių mes negalėjome rasti. Prisidėjo ir muzikantai iš tų grupių, apie kurias kalbėjome – jie pasidalino įrašais ir dainų tekstais. Tad pasikartosiu: tai buvo didžiulis komandinis darbas.

Kuo paroda svarbi istorinei Lietuvai datai įamžinimui?

Auksė Kapočiūtė-Vaitkuvienė: Atgimimo,ėjimo, veržimosi link Kovo 11-osios, kai buvo atkurta Lietuvos Nepriklausomybė – fenomenalus laikas. Mums patiems verta nuolat jį permąstyti ir įsisąmoninti reiškinį, kuriuos priimame kaip savaime suprantamą duotybę. Reikia dar kartą suvokti laiką, kurį Estijos visuomenės veikėjas, menininkas Heinas Valkas, pavadino „Dainuojančia revoliucija“, išskirtinumą ir neįkainojamą vertę, ypač kai stebime brutalius susidorojimus su taikiais protestuotojais Rusijoje bei Baltarusijoje. Bandydami surasti analogų pasaulio istorijoje, be Baltijos šalių mes „Dainuojančios revoliucijos“ paralelių sunkiai beatrandame. „Dainuojanti revoliucija“ ne tik prisidėjo prie šalies nepriklausomybės atkūrimo, bet ir tapo jos simboliu.

Dario Martinelli: Manau, kad tai turėtų nuspręsti parodos lankytojai. Pats galiu tik pasidalinti savo „viltimis“. Nebūdamas lietuviu, atvykęs iš Italijos, šalies, kuri buvo kitoje Geležinės uždangos pusėje, jaučiuosi lyg reprezentuočiau tą didžiulę „vakarų šalių“ bendruomenę, kuri arba žinojo labai nedaug, arba visiškai nieko nežinojo apie Baltijos kelią, Sausio žudynes ir kitus susijusius įvykius. Mes neturėjome jokio supratimo apie tai, kiek pastangų, užsispyrimo, kordinavimo veiklos buvo sudėta. Mes nenutuokėme apie dainas, politines akcijas, demonstracijas, poeziją...

Viliuosi, kad šis laikotarpis nebebus tik toks, apie kurį lietuviai pasakoja kitiems lietuviams, o taps viso pasaulio paveldo dalimi. Tikiuosi, kad „Dainuojanti revoliucija“ bus įtraukta į pasaulio istoriją kaip nesmurtinio pasipriešinimo pavyzdys.

Aš vis dar prisimenu tą didžiulį „wow!“, kurį ištarčiau, kai sužinojau tikrąjį Baltijos kelio mastą ir ilgį. Norėčiau, kad tokį patį „wow!“ ištartų kuo daugiau žmonių.

Informuojame, kad renginio įrašą galite peržiūrėti čia: <https://youtu.be/aujeCooFlg8>

Parodą „The Singing Revolution“ galite aplankyti čia: <https://ltmkm.lt/revoliucija/>

Parodos pristatymas (su vertimu į lietuvių kalbą): <https://www.youtube.com/watch?v=35ZGudeMBh0>

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA

Praskrido JAV kariuomenės „Juodieji vanagai“

Vilnius (ELTA) – Kovo 12–16 dienomis Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) kariuomenės sraigtasparniai XH-60S, geriau žinomi Black Hawk (Juodojo vanago) pavadinimu, iš Mihail Kogalnicean oro pajėgų bazės Rumunijoje buvo perdислоkuojami į Lielvarde oro pajėgų bazę Latvijoje.

Skrydis vyko per Lietuvos oro erdvę. Dėl nemažos skrydžio trukmės Lietuvoje atlikta logistinė operacija – „Juodųjų vanagų“ kuro papildymą Karmėlavos oro uoste.

Šiuos orlaivius stebėti turėjo galimybę Kauno rajono gyventojai, skrydžiai buvo planuoti kovo 14-ąją, sekmadienį. Laikantis standartinių triukšmo mažinimo procedūrų, skrydžiai buvo atliekami keliais etapais nuo 8 iki 18 val. Lietuvos laiku.

„Juodieji vanagai“, priklausantys JAV kariuomenės 1-osios kovinės aviacijos brigadai, 1-ajai pėstininkų divizijai, iš Fort Riley Kanzaso valstijos, devynių mėnesių rotacijai atvyksta paremti Europoje vykdomos JAV operacijos „Atlanto ryžtas“.

AV sausumos pajėgų kariai Baltijos šalyse ir Rytų Europoje rotuojami nuo 2014 m. pavasario, kaip dalis JAV Sausumos pajėgų operacijos rytinėje Aljanso dalyje „Atlanto ryžtas“. Tuo JAV demonstruoja savo kolektyvinės gynybos įsipareigojimą NATO sąjungininkams užtikrinant saugumą po agresyvių Rusijos veiksmų Ukrainoje.

„Juodieji vanagai“ praskrido virš pakaunės.

Alfa.lt nuotr.

Pandemija atskleidė valstybės nepasiruošimą

Vilnius (BNS) – Koronaviruso pandemija išryškino daugelį metų besikaupusias problemas, įsitikinusi sveikatos apsaugos viceministrė. Živilės Simonaitytės teigimu, valstybė buvo nepasiruošusi tokio masto krizėms, o tai apunkina ir dabar vykdomą skiepijimo kampaniją.

„Normaliai nefunkcionuoja e.sveikatos sistema, kur galėtume užtikrinti registraciją, neturime normalios informacijos apie tą patį susisiekimą, neturime normalios infrastruktūros paruoštos vienokioms ar kitokioms priemonėms paskirstyti“, – sakė Ž. Simonaitytė.

„Daugeliu atveju net ir sunku įsivaizduoti, kaip iki šiol valstybė galbūt buvo ir nepasiruošusi apskritai tokio dydžio ir masto operacijai“, – sakė ji.

Planuojama, jog prasidėjus masiniam visuomenės skiepijimui, jam gyventojai bus registruojami per e.sveikatos sistemą.

Registru centras informavo, kad „e.sveikatos sistemos, kaip ir bet kuriai kitai IT sistemai, didelis kreipimusi skaičius vienu metu gali būti iššūkis“.

Viceministrės Ž. Simonaitytės teigimu, šiuo metu yra rengiama rezervinė registracijos sistema, kuri būtų pasitelkiama tuo atveju, jeigu kiltų nesklandumų.

Sveikatos apsaugos ministerija numatėsi plėsti ir informacinę kampaniją gyventojams, taip pat ir paskelbiant daugiau informacijos kitomis kalbomis, pavyzdžiui, rusų ar lenkų.

Mirtingumas išaugo daugiau nei 20 proc.

Vilnius (ELTA) – Šių metų vasarį, palyginti su 2020 m. vasariu, mirtingumas šalyje išaugo 21,2 proc., o mirusiųjų skaičius siekė 3 740 (pernai vasarį – 3 085), praneša Statistikos departamentas.

Nuolatinių gyventojų skaičius šalyje per mėnesį sumažėjo 2 111 ir kovo pradžioje siekė kiek daugiau nei 2,79 mln.

2021 m. vasarį Lietuvoje gimė 1 624 vaikai: palyginti su praėjusių metų vasariu, kai jų gimė 1808, skaičius susitraukė 10,2 proc.

Į Lietuvą vasario mėnesį imigravo 2 499 žmonės – 1 311 mažiau nei atitinkamą laikotarpį 2020-aisiais.

Palyginti su praėjusių metų vasariu, šiemet iš Lietuvos emigravo 365 daugiau žmonių, o visas emigravusiųjų skaičius siekė 2494 (2020 m. vasarį – 2 129).

Saugant paukščius nebegalima pjauti medžių

Vilnius (Pranešimas spaudai) – Prasidedant intensyviai paukščių veisimo laikotarpiui, kovo 15 d. įsigalioja draudimas šalinti saugotinus želdinius ar jų dalis. Jeigu medį ar kitą augalą šalinti būtina, gyventojai turi gauti ornitologo eksperto pažymą ir savivaldybės leidimą.

Aplinkos ministerija ragina nepjauti ir visų kitų nesaugotinių medžių, krūmų – sparnuočiams reikia ramybės. Jeigu nėra galimybės nepjauti augalo, ministerija prašo įsitikinti, kad juose nėra apgyvendintų lizdų.

Saugotiniams priskiriami ažuolai, uosiai, klevai, guobos, skirpstai, skrob lai, bukai, vinkšnos, liepos, maumedžiai, beržai, pušys, augantys daugiabučių namų ir kitų gyvenamųjų pastatų teritorijose. Privačioje žemėje mieste saugotinas yra didesnis nei 20 cm., ne mieste – didesnis kaip 30 cm. skersmens medis.

Žemės ūkio paskirties ir rekreacinio naudojimo žemės sklypuose privačioje žemėje saugotini didesni nei 30 cm. skersmens minėtų rūšių medžiai; kurortuose, kurortinėse teritorijose – didesnis kaip 20 cm. skersmens.

Taip pat saugotini medžiai ir krūmai, įrašyti į Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių, Augalų nacionalinių genetinių išteklių sąrašus.

„Lietuvos garbė 2021“ apdovanojimai

Jau šešioliktą kartą Nacionaliniai apdovanojimai „Lietuvos garbė“ kasmet kovo 11 d. pagerbia tuos, kurie tyliai daro gerus darbus – padeda į nelaimę patekusiems, savanoriauja, aukojasi vardan kitų gerovės, garsina Lietuvą savo talentais, meno ar mokslo pasiekimais. Tai – žmonės, kuriais galime ir turime didžiuotis.

Pagrindinė šių metų apdovanojimų idėja – paprasti Lietuvos žmonės daro nepaprastus darbus šiuo nepaprastu laiku. Dabar, kaip niekad, svarbu pastebėti nepaprastus žygdarbius, nepaprastas istorijas ir gerus darbus. Šiemet „Lietuvos garbė“ – kitokia – pati keliavo po visą Lietuvą pas savo herojus. Apdovanojimai buvo įteikti net 7 skirtingose Lietuvos vietose.

„Lietuvos garbė 2021“ herojai:

METŲ NARSA – Silvestras Palekas

Birželio 28-osios rytą didelis gaisras kilo Rietavo savivaldybėje, daugia vaikės šeimos name. Tėvai tuo metu su dviem vaikais buvo išvykę pasirūpinti gyvuliais, o likusieji vaikai miegojo. Laimei, vienas iš vyresniųjų brolių Silvestras išgirdo, kad sproginėja namo langai ir pamatė, kad namas dega. Vyresnieji vaikai iš degančio namo išbėgo patys, o mažuosius broliuką ir sesutę jau dūstančius nuo dūmų išnešė Silvestras. Namas gaisro metu sudegė visiškai.

Šiemet, dėl pandemijos, apdovanojimų šventė vyko nebe televizijos studijoje, bet ten, kur herojai gyvena.

Facebook nuotr.

METŲ ŠIRDIS – Karolis ir Raminta Kriščiūnai

Jauna kauniečių šeima paaukojo savo mirusio vaikučio organus donorystei. Karolis ir Raminta vos prieš kelis mėnesius atsisveikino su savo 11 mėnesių sūneliu Vyčiu. Net tokią sunkią ir skaudžią šeimai akimirka, jie priėmė sprendimą paaukoti mirusio sūnelio organus, kad išgelbėtų kitų gyvybes. Pasveikinti jų į Kauną vyko ir Lietuvos garbės statulėlę jiems įteikė Lietuvos respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda ir Diana Nausėdienė.

METŲ DRĄSA – Vaidas Buinauskas ir Nerijus Stanevičius Alytuje ant užšalusio „Snaigės“ tvenkinio žaidė būrelis vaikų. Staiga du vaikai įlūžo ir ėmė skęsti. Laimė, į jų draugo pagalbos šauksmą sureagavo pro šalį važiuavę vyriškiai – Vaidas ir Nerijus – jie išgelbėjo skęstančius vaikus. Jei ne šių vyrų drąsa, istorija būtų pasibaigusi tragiškai.

METŲ ATSIDAVIMAS – Asta Rekštienė

Sutrikusio intelekto Gyvenimo namų Kėdainiuose direktorė Asta Rekštienė neįgaliaisiais rūpinasi jau dešimt metų. Astos iniciatyvos dėka Gyvenimo namuose sėkmingai įgyvendinamas socialinių dirbtuvių projektas – lavinti žmonių darbinis įgūdžius, integruoti juos į visuomenę. Astos didžiausias noras, kad žmonės pasijaustų reikalingi, o galbūt kažkas net susirastų tikrą darbą. Sutrikusio intelekto Gyvenimo namų gyventojai per dieną šešias valandas užsiima įvairiais rankdarbiais. Neįgalieji gali realizuoti save, užsidirbti.

METŲ VIENYBĖ – Dūkšto bendruomenė

Dūkšto seniūnija ir visa bendruomenė susivienijusi padėjo daugiavaikėi rusų šeimai, netekusiai namų po gaisro. Tatjanos ir Konstantino Deriuginų šeima Dūkšto seniūnijoje gyvena jau 5-erius metus. Jie augina tryliką vaikų. Šeima apsilankiusi Lietuvoje kaip turistai, taip susižavėjo Ignalinos kraštu, kad nusipirko žemės sklypą su namuku ir čia įsikūrė su vaikais. Deja, laimingą šeimos gyvenimą sujaukė kilęs gaisras – sudegė visas šeimos turtas: namas, ūkiniai pastatai, automobiliai. Laimei, niekas iš šeimos narių nenukentėjo. Pagalbos ranką nukentėjusiai šeimai ištiesė visa Dūkšto bendruomenė. Žmonės prisidėjo, kas kuo galėjo: aukėjo buitinę techniką, drabužius, įvairius namų apyvokos padargus ir pinigų, o kas bent uogienės stiklainėlių.

METŲ IŠRADIMAS – dr. Gediminas Mikulėnas Mokslininkas Gediminas Mikulėnas sukūrė išmaniųjų marškinėlių prototipą. Išeminė širdies liga ir insultas yra didžiausi žudikai Lietuvoje ir pasaulyje. Sprendimo ieškoti ėmėsi Lietuvos mokslininkai ir sukūrė specialius išmanius marškinėlius. Panaudojus IT technologijas, prie šių marškinėlių tvirtinamas vos apie 60 gramų sveriantis nešiojamasis kardiografas, kuris siunčia signalą į mobilųjį telefoną. Iš telefono informacija keliauja į duomenų bazę serveryje. Ir visai nesvarbu, kokioje pasaulio vietoje bus gydytojas ir jo pacientas, nes medicinos personalas gauti informaciją apie pacientų širdies veiklą ir peržiūrėti jų EKG duomenis galės ištiesią parą. Pasak kūrėjo, tokios inovacijos taikymas gydymo ir stebėjimo procese leis taupyti pacientų ir gydytojų laiką.

METŲ PASIAUKOJIMAS – apdovanojimas skiriamas visiems Lietuvos medikams. AČIŪ visiems šalies medikams, kurie kiekvieną dieną kovoja už mūsų visų gyvybes, nepaisydami jiems patiems gresiančio pavojaus.

Delfi.lt

Birutė Vizgirdienė su prezidentu Valdu Adamkumi, jo žmona Alma ir Suomijos ambasadoriaus žmona Ebba Michelsson.

Amerikos ambasadoriaus Keith C. Smith ir jo žmonos Ninos išleistuvės Vizgirdų sodyboje.
B. Vizgirdienės asmeninio archyvo nuotraukos

Dvi bulvės keturiems, išmokusios dalintis džiaugsmu

ELVYRA KUČINSKAITĖ

Ta trobelė buvo klaidiai apžėlusis brūzgnais, iki pat stogo, nebuvo matyti nei durų, nei langų. Veda mane pusseserė per tas žoles ir krūmus, prasibrauti neįmanoma, o ji džiugiai sako: „Žiūrėk, aš tau parodysiu, kiek tu dabar turi obelaičių!“ Einu ir galvoju: „Dieve, čia gi tikras laužas, ką iš jo galima padaryti?!“

Belgijos ambasadoriaus Leo Engeleno ir jo žmonos Michelle išleistuvių Vizgirdų sodyboje akimirka.

Tokia buvo Birutės ir Rimtauto Vizgirdų – žinomų visuomenininkų, kultūros ir tautinio paveldo puoselėtojų, prieš 22-ejus metus iš Jungtinių Amerikos Valstijų grįžusių gyventi į Lietuvą, išsikūrimo šalia Dubingių esančiame vienkiamyje pradžia. Šlovės neaplenktai operos dainininkei ir Amerikos prekybos rūmų Lietuvoje garbės pirmininkui, Čilės garbės konsului iš pažiūros tai galėjo būti pakankama priežastis apsisukti ir daugiau ten niekada nebegrįžti. Tačiau taip nenutiko.

Dabar šioje vietoje stovi nuostabi sodyba: išpuoselėta, jauki, atvira ir dosni užsukančiam. Mūsų pokalbiui įpusėjus, nustojau tuo stebėtis. Tai tikrai nebuvo pirmas ir tikrai ne sunkiausias iššūkis Vizgirdų ir mano pašnekovės Birutės gyvenime, kai plikomis rankomis iš chaoso teko sukurti darną, iš vargo – gerovę, o aplinkybių primestą agresiją išmokti paversti gerumu ir atida kitam, šalia esančiam. Būtent atida, atsinešta iš nelengvų gyvenimo pamokų, su įkvepiančia aistra jau daug metų ir dalijasi Vizgirdos. Būtent ši jų veikla it nematomas ir menkai tegarsinamas gerumo virusas plinta Lietuvoje. Žinoma, neaplenkdamas ir Dubingių.

Miela Birute, kaipgi atsitiko, kad po tiek pragyventų metų Amerikoje jūs su vyru atsidūrėte vienkiamyje prie Dubingių?

Šios vietos mes nepasirinkome. Paprasčiau tai padaryti savo pusseserę, kai 1991 m. koncertavau Lietuvoje. Iš pradžių neketinome grįžti visam laikui, norėjome leisti čia vasaras, tai aš, nepagydoma romantikė, užsimaniau senos, tikros sodybos. Žinoma, išivaizdavo tokia, kokia ji yra dabar. Kai pirmą kartą čia atvažiuoju, buvau šokiruota. Bet kai apvalėme

aplinką, supratau, kad galime išsikurti labai jaukiai. Triūsėme, tvarkėme, vyrai iš miestelio renovavo sodybą. Vėliau trejus metus kovojome su bebrais, kurie pridarė daugybę eibių, dvejus metus siautėjo šernai – rankomis tekdavo taisyti jų išniokotą pievą. Turime ką prisiminti. Tik vėliau, kai jau išsikūrėme, ėmiau giliau domėtis Dubingių istorija. Ilgainiui labai prisirišau prie šio krašto. Dabar šios vietos nemainyčiau į nieką. Kiekvieną kartą labai laikiu pavasario, kad iš mūsų buto Vilniuje galėčiau pabėgti čia.

Su Dubingiais anksčiau jūsų niekas nesiejo, bet gimėte Lietuvoje. Iš kur esate kilusi ir ką atmenate apie jūsų šeimos išvykimą iš tėvynės?

Gimiau Kaune, namelyje, iki dabar tebestoviniame Aukštaičių gatvėje. Mums išvykstant iš Lietuvos, buvau vos 2,5 metų, taigi nieko iš gyvenimo ten nepamenu. 1972 m. atvažiuoju į Lietuvą pirmą kartą ir tada tą vietą pamačiau (ten tebegyvena mano pusseserė). Tai buvo labai jaudinantis momentas.

Iš atsitraukimo į Vokietiją atminty liko tik bombų garsas. Krinta ir sprogs, krinta ir sprogs... Mama sakė, kad labai bijodavau, tai ji rūpestingai užguldavusi mane savo kūnu, kad aprimčiau.

Atsidūrėte pabėgėlių stovykloje Vokietijoje. Kiek joje teko išbūti?

Tėvai ją vadindavo lageriu. Prabuvo ten septynerius metus. Gyvenome senose kareivinėse, turėjome po vieną „kambariuką“ šeimai – kareiviška antklode atskirtą kelių metrų erdvę su mažu staliuku ir krosnelės vandeniu kaisti. Tėvelis ir mamytė gulėjo vienoj kareiviškoj lovėlėj, mes su broliu – kitoj. Daugybė šeimų, atskirtų tomis antklodėmis. Visi girdėdavo viską. Dienomis mamytė mane pastatydavo į eilę duonos, brolių – bulvių (gaudavome dvi bulves visiems keturiems), o mama stovėdavo eilėje pieno. Kiekvieną savaitgalį, kai mus išleisdavo iš kareivinių pasivaikščioti, mama skubėdavo į kalnus pas ūkininkus, prašydavo valgio. Vokietijos ūkininkai buvo labai dosnūs, duodavo daugiau, negu buvo prašomi, taigi savaitgaliais pavalgydavome normaliau.

Užtrukome gauti leidimą į Ameriką, iš lagerio išvykome beveik paskutiniai. Kai jau galėjome išvažiuoti, man buvo devyneri.

Nuvykus į Ameriką pyragų turbūt irgi niekas nedalijo?

O, patikėkit... Pirmieji metai New Yorke, Brooklino rajone, buvo ypač sunkūs. Mus priėmė nepažįstami amerikiečiai, ponai Vagnoriai. Butas priminė košmarą. Vidury kambario radome numestą čiužinį, ant kurio turėjome sutilpti visi. Staliukas, keturios kėdės ir du puodai. Daugiau nieko. Pirmąją naktį tėtis išjungė šviesą, jaučiam, kažkas ant mūsų krenta. Pasirodo, tarakonai. Balti, nes namukai tamsūs, padarėliai negaudavo saulės šviesos, taigi buvo labai „išblyškę“... Kaip siaubo filme.

Mano tėtis Lietuvoje vargonavo, sunkaus fizinio

darbo dirbti nebuvo prates. Amerikoje gavo darbą cemento fabrike, pakėlė cementinę plokštę, susilaužė stuburą, liko neįgalus visą gyvenimą. Dvejus metus pragulėjo lovoje, ilgai buvo sugipsuotas. Skausmas, neviltingas, kad negali rūpintis šeima, darė jį labai piktą. Mamytė buvo kilusi iš bajorų, net mokslų nespėjusi baigti, dirbti nei valgio gaminti nemokėjo. O turėjo triūsti už du, kad turėtume stogą ir valgio. Aš jos beveik nematydavau, nes dirbo per kelis darbus. Nuo to vargo mirė anksti, būdama vos 52-ejų. Rūpintis namais teko ir man.

Gal nuo 13 metų jau įsidarbinau kavinės padavėja, visą atlygį atiduodavau šeimai, sau pasilikdavau tik arbatpinigius, kurie tada buvo apverktini – gaudavome vos po kelis centus. Pamenu, kaip ilgai taupiau juos palaidinukei, bet jos vis viena neįpirkau – teko prisidėti mamai. Esu mokiusi anglų kalbos kaimynų vaikus, esu dirbusi aukle – ėmiausi visko, ko tik galėjau. Panašiai gyvenome visi išeiviai iš Lietuvos. Bet mūsų tėveliams buvo dar sunkiau. Jie tikrai labai vargo.

Kai atsidūrėte Amerikoje, buvote devynerių, taigi iškart turėjote eiti į mokyklą. Ar mokėjote kalbą?

Nemokėjau nė žodžio. Bet, pradėję lankyti mokyklą, po poros mėnesių su broliu jau kalbėjome angliškai. Vaikams išmokti paprasčiau. Žinoma, patyrėme patyčių. Kuo mažesni vaikai, tuo daugiau patyčių. Ypač visiems kliuvo mano vardas, niekas jo ne-

Tarptautinėje Kalėdų labdaros mugėje, kurios viena iniciatorių ir steigėjų yra B. Vizgirdienė.

ištardavo. Viena mokytoja net atsisakė jį tarti apskritai, vadindavo mane tokiu bendrinium „Smitty“. Tai mane labai skaudindavo. Kartą nutariau, kad kai ji mane kvies tuo vardu prie lentos, neisiu. Taip ir padariau. Ji kviečia, aš sėdžiu. Tada ji pagrasino, kad neperkels manęs į kitą klasę. Teko keltis ir eiti, bet papasakojau tai tėtei. Jis tiesiog įniršo. Nuvaziavo į gimnaziją, pasikalbėjo su direktoriumi, mokytoja atsiprašė, bet mano vardo niekad taip ir neištarė.

Ar šeimoje kalbėdavote lietuviškai?

O taip! Negalėdavome kalbėti angliškai nė žodžio.

Vos įėję pro duris ir norėdami pasidalinti išpūdžiais išgirdavome: „O dabar visa tai pasakyk lietuviškai“. Mes nuolat keldavomės iš vietos į vietą – tėtis vis ieškodavo, kur didesnė lietuvių bendruomenė, bijojo, kad nesusirastume draugų „amerikoniukų“ ir nesukurtume mišrių šeimų. Net į mokyklos baigimo vakarėlį manęs neišleido todėl, kad neturėjau lietuvių draugo. O mama tokią gražią suknelę jau buvo nupirkusi... Na, ir, žinoma, lietuviškos stovyklos, ansambliai, skautai... Visada laikėmės visų tautinių tradicijų, visas šventes švėsdavome kaip ir čia, Lietuvoje.

Beje, lygiai taip pat vėliau aš elgiausi ir su savo vaikais. Kai dabar pagalvoju, galėjom rasti ir švelnesnių būdų. Juk tiek vaikų entuziazmo užgesindavau, net skaudu prisiminti... Kita vertus, mano vaikams sukūrė lietuviškas šeimas, visi mano anūkai irgi puikiai kalba lietuviškai.

Turiu prisipažinti, kad klausant jūsų pasakojimo mano galvoje vyksta šokia tūkstančių revoliucija. Ant jūsų viešojo įvaizdžio, kurį besirengdama pokalbiui suradau spaudoje, priberta tiek „cukraus pudros“, kad tapo sunku patikėti, jog apskritai turite kūną, ką jau kalbėti apie tuos krentančius tarakonus... Ką jūsų gyvenime įrėžė, ko išmokė šios patirtys?

Mane išmokė gyventi. Dirbti kasdienius darbus su mama, globoti sergantį tėtį, užsidirbti duonai. Tais momentais, kai mamytė turėdavo laiko kalbėtis, ji nuolat kartodavo, kad turiu daryti kažką gero, nekaltinti blogai apie kitus žmones, nes antraip viskas atsigręš prieš mane pačią. Išmokė nenuleisti rankų net ir sunkiausiais momentais. Aš žinau, kas yra sunkumai, jų nebijau ir gerai suprantu kitų vargą. Didelę įtaką man padarė tai, kad nuo pat mažens skautavau, taigi išpareigojimas mylėti tėvynę ir artimą, kasdien padaryti po gerą darbėlį man tiesiog įaugęs į kraują. Kartais tai primirštu, bet kai tą mažą darbėlį atlieku, būnu tiesiog pakylėta, nes jaučiuosi reikalinga, o būti reikalingai labai svarbu. Antraip tas gyvenimas tampa tuščias. Aš žinau, kad lengviausia yra atsidaryti sąskaitą ir nusiųsti kažkam auką. Taip, tai labai gerai, tačiau niekas žmogui nepakeis nuoširdaus dėmesio, dovanojamo laiko. Ir dovanojamo taip, kad nebūtų užgautas to žmogaus orumas. Tai labai svarbu.

Trumpam sustokime prie jūsų muzikinės karjeros. Kaip ji prasidėjo?

Tais laikais buvo manoma, kad tikrai išsilavinusi mergina turi mokėti muzikuoti. Lankiau baletą, bet augau taip greitai, jog tapo aišku, kad balerina ne tapsiu. Kadangi tėtis vargonininkas, sėdome prie pianino. Buvau gal dešimties. Tėtis nebuvo kantrus, daugiau gaudavau per pirštus, negu grodavau. Mamai pabodo žiūrėti į mane verkiančią ir dejuojančią, pamokos baigėsi. Tada aš plaudama indus (tai buvo viena iš mano pareigų) ėmiau klausytis vinilinių Mario Lanza plokštelių, kartu su juo traukdavau visas tas nuostabias arijas. Žinojau mintinai.

O mokytis dainuoti pradėjau būdama jau septyniolikos. Ir niekada nemaniau, kad tai gali būti taip sunku. Na, bet Dievas davė neblogą tembrą, o technikos išmokau. Pačioje karjeros pradžioje gavau pasiūlymą įgyvendinti viso savo gyvenimo svajonę, apie kurią sakydavau: „Jei tik vieną šitą operą sudainuosiu, galiu mirti, nes būsiu padariusi viską, ko norėjau“. Tai buvo G. Puccini „Bohemos“ Mimi. Vėliau sulaukiau pasiūlymo atlikti G. Verdi „Traviatos“ Violetos, J. Strausso „Čigonų barono“ Saffi vaidmenis. Pasiūlydė kvietimai koncertuoti visoje Amerikoje.

Labai šiltai apie jus rašė to meto Amerikos lietuvių spauda. Vadino jus „mūsų lakštingala“, jūsų balsą lygino su fleitos skambėjimu, o sceninę laikyseną vadino karališka. „Rečitalį baigus sceną užvertė kalnai gėlių, griaustiniais nundundėjo katučiai ir pasruvo šaltiniai šampano...“ („Dirva“, 1977 12 15; „Dirva“). Ar tai jau ir buvo toji laimės zenito valanda? Ir jokių rūpesčių?

Daug gastroliavau, auginau tris vaikus ir viską teko suspėti. Rūpesčių pakako. Laimė, labai daug padėjo vyro tėvai. Žinojau, kad mano vaikai saugūs. Esu jiems neapsakomai dėkinga.

Muzikinė veikla jus vėl parvedė į Lietuvą...

Taip, 1991 m. su V. Daunoru, R. Bekioniu, A. Vizgirda koncertuodami aplankėme apie 20 Lietuvos miestų. Karjerą baigiau koncertu Vilniaus operos ir baletu teatre. Visa solinė karjera praūžė kaip viesulas.

Esate viešai minėjusi, kad grįžus gyventi į Lietuvą ne kartą teko nusivilti, nes geri jūsų norai nebuvo sutikti išskėstomis rankomis. Tačiau savųjų vis tiek nenuleidote. Grįžtant prie šio pokalbio mums rūpimų Dubingių – ten jus ir jūsų vyrą žinome kaip svetingos sodybos šeimininkus, ak-

tyvius bendruomenės narius, kultūrinių renginių mecenatus – pamenu naujojoje Dubingių Šv. Jurgio bažnyčioje jūsų suorganizuotą puikų koncertą „Kanklių sakmės“, kuriame drauge su žinomomis lietuvių kanklininkėmis Žemyna Trinkūnaite, Dalia Šukiene, Vilma Repečke kankliavo ir Japonijos ambasadoriaus žmona Yuko Yamasaki. Apie Lietuvoje dirbančius įvairių šalių ambasadorius irgi turite ką pasakyti, ir tai taip pat susiję su jūsų svetinga sodyba.

Pastaruosius 15 metų savo sodyboje mes ruošiamė išleistuves tiems Lietuvoje baigiantiems darbą ambasadoriams, su kuriais artimiau susibičiuliuojame (šie metai, žinoma, liūdna išimtis.) Tačiau į šventę pakviečiame ir kitus ambasadorius su žmonomis. Sodybos kieme yra didžiulis ilgas stalas, prie kurio sėdė apie 40 žmonių. Būna išties labai miela šventė. Išvykstančiam ambasadoriui visada įteikiame lietuvišką austinę juostą, uždedame ažuolo vainiką. Pir-

Vienas paskutiniųjų B. Vizgirdienės savanorystės projektų – „Būkime kartu per Kalėdas“, skirtas Vaikų globos namams.

mąjį išlydėjome Amerikos ambasadorių p. Keith C. Smith ir jo žmoną Nina Brambini Smith. Tąsyk sulaukėme nuostabios staigmenos. Tik susėdus prie stalo, išgirdome gyvą muziką. Galvoju – kas čia dabar? Juk nieko nekviečiau! Pasirodo, muzikiniu sveikiniu pasirūpino Vilniaus universiteto profesorė dr. Zina Gineitienė. Baroko muzikos atlikėjai, pasipuošę gražiausiais barokiniais drabužiais, baroko instrumentams skambant, duona nešini atėjo pagerbti ambasadorių. Paskui ėmė groti šokių muziką, išjudino visus šokiams ant žolės. Išpūdis išliko visam gyvenimui, ir ne tik mums, bet ir mūsų svečiams.

Miela Birute, kodėl jūs tai darote? Ar tai yra jūsų svetingumo išraiška?

Kai įsikūriau sodyboje, norėjau dalintis tuo džiaugsmu su kuo tik galėjau. Kadangi mes bendravome su į Lietuvą atvykstančiais ambasadoriais, buvome kviečiami į jų priėmimus, rūpėjo, kad tie žmonės išsivežtų geriausius prisiminimus apie Lietuvą, jos žmones. Kad, išvykę dirbti kitur, apie mūsų kraštą skleistų patį gražiausią garsą. Gal tai irgi susiję su tuo, kaip buvome auklėjami? Tėveliai visada sakydavo, kad visa, kas susiję su Lietuva, yra tik gera, nuostabu. Norisi, kad ir kiti žmonės, ypač tie, kurie prisideda prie Lietuvos vardo garsinimo, išsineštų tokius pat prisiminimus. Labai džiaugiuosi, kai buvę ambasadoriai iki šiol parašo, sako, kad pasiilgsta Lietuvos, kad tie, kurie dirba dabar, nori ir laukia tų išlydėtuvių. Žinoma, pasikviečiame šiuos žmones ir šiaip pasisvečiuoti, bet šios šventės visi laukia labiausiai.

Ar jie turi progos susipažinti su Dubingių istorija, aplankyti piliakalnį, kitas svarbias vietas?

O, taip. Kai kurie specialiai atvyksta anksčiau, kai kurie Dubingiuose apsilanko po šventės, bet visada būna sudarytos sąlygos susipažinti su šiuo kraštu. Asvejos regioninio parko darbuotojai mielai juos palydi, papasakoja istoriją. Ypač gausiai diplomatai buvo susirinkę tada, kaip buvo perlaidojami Radvilų palaikai.

Ar ketinate šią tradiciją tęsti po pandemijos?

Taip, būtinai. Jei tik bus galima, tikrai ją tęsime.

Esate minėjusi, kad turite vieną didelę svajonę, susijusią su Dubingiais. Ar galite ją pasidalinti?

Mano svajonė – suorganizuoti didelę tradicinę Šv. Jurgio atlaidų šventę. Surengti didžiulę mugę ar festivalį, į kurį miestelio gyventojai galėtų sunešti įvairius savo dirbinius. Juk Dubingių moterys mezga, neria, lipdo, verda uogienes (ir aš mokau jas virti, prisidėčiau!), vyrai meistruoja... Per žiemą juk galima visko prisigaminti, o pavasarį būtų puiki proga vietiniams žmonėms užsidirbti. Kitiems – susitikti, pasišmonėti, apsipirkti, pasidžiaugti. Taip, ši šventė yra švenčiama, bet labai tyliai, skirta tik vietiniams. Bet jeigu garsas būtų paskleidžiamas plačiai, į ją galėtų atvažiuoti žmonių iš Vilniaus, Molėtų, Utenos. Nesvarbu, jei pirmaisiais metais jų susirinktų mažiau, žinia apie tokius dalykus greitai sklinda, jei šventė graži. Išivaizduojate, jei išpuostume visus miestelio namelius? Būtų taip jauku, miela, patrauklu – daug kas norėtų atvažiuoti ir pabūti čia. Ne tik per Šv. Jurgio atlaidus, beje, – ir per Kalėdas, ir kitom progom. Tik žmonės neturi nuleisti rankų, jei kažkas nenupirks jų pyrago ar kokio dirbinio. Jei ne pirmais, tai antrais metais nupirks. Pamenu pirmuosius tarptautinės Kalėdinės mugės metus Vilniaus rotušėje. Nebuvo daug žmonių, bet vis tiek nupirko, vis tiek kažkiek susirinko pinigų, o dabar – štai į kokią didelę šventę išaugo... Ėmė ją remti verslas, rengėjams atsirado daugiau entuziazmo.

Beje, man atrodo tiesiog neleistinas dalykas, kad ne pagal paskirtį yra naudojama istorinė Dubingių karčiama. Esu sakiusi, kad pati savo rankomis ir be jokio užmokesčio įrengčiau kambarėlius nakvynei antrame aukšte, mokiausi interjero dizaino, išmanau, kaip ten viską galima būtų padaryti patraukliai, tik duokite lėšų priemonėms. O jei pirmajam aukšte dar būtų galima ir užkasti, niekad čia lankytojų netrūktų. Tačiau tyli. Jokios reakcijos.

Ir kokios magijos pabarstyta tuose Dubingiuose, kad visi, kas tik bent kiek artimiau su jais susipažįsta, užsidega ta pačia aistra: prikelti, atgaivinti...

Bet juk tai yra nepaprastai svarbi istorinė vieta, graži, turinti begales galimybių! Privalome vėl atnaujinti garsą apie Dubingius. Juo labiau kad yra visos sąlygos miesteliui klestėti, tik kažkodėl jis dar gerokai apmiręs.

Užsiminėte apie tarptautinę Kalėdų mugę Vilniuje, esate viena iš jos iniciatorių. Taip pat – viena iš Lietuvos nacionalinio operos ir baletu teatro paramos fondo „Orfėjaus lyra“ iniciatorių bei steigėjų. Kiekvienoms Kalėdoms su bendraminčiais kepage blynus benamiams. Labdarinių veiklų sąrašą galima tęsti. Sakykit, kas gi taip regimai uždega jūsų akis ir širdį, kai kalbate ir svajojate apie visokią filantropiją: labdarą, savanorystę, telkiamą? Kas jus motyvuoja?

Mes buvome taip auklėjami nuo pat mažens. Žinot, kaip tai daroma Amerikoje? Tarkim, prieš Kalėdas vaikas yra prašomas išrinkti savo žaisliuką – gerą, ne bet kokį, – ir padovanoti jį vaikui, kuris žaislų neturi. Jei savo dovanoti nenori, tėvai ima jį už rankos, veda į parduotuvę ir prašo išrinkti tokį žaislą, kurio norėtų pats. Tada visi eina pas stokojančiuosius. Kai vaikas pamato, kaip žaislu apsidžiaugiamas, kitais metais, žiūrėk, jau pats prašo, kad galėtų padaryti tą patį. Žinoma, ne visose šeimose taip nutinka, bet inteligentų, šviesesnių žmonių – tikrai taip. Mes augome tokioje aplinkoje, tai buvo mūsų kasdienybė – matyti, kas yra šalia tavęs, padėti, jei tik gali. Ir, žinote, ką? Jei būčiau jaunesnė, tikrai eičiau savanoriauti į ligonines dabar, per šią pandemiją. Bet nepriima. Sako, per didelė rizika.

Nors poslinkių tikrai yra, Lietuvoje tos savanorystės dvasios vis dar pasigendu. O juk tiek nedaug tereikia – padovanoti savo laiko tiek, kiek gali. Dvi valandas per dieną ar per savaitę, per mėnesį... Pasikaityti sergantiems vaikams pasaką, kai mamos nebetveria, pasikalbėti su vienišais senukais, išplauti kokią palatą ligoninėje... Pilna darbų, kurių kažkas nespėja nudirbti! O atgal gaunama tiek daug! Pavyzdžiui, kai prisėdu pasikalbėti su benamiams, tarp jų sutinku įvairiausio likimo žmonių, dažnai labai apsišvietusių, išmintingų. Tiesiog jų gyvenime įvyko kažkas, kas juos išmetė į gatvę. Po tokių pokalbių suprantu, kad tikrai neturi kuo skųstis. Ir kad tiek nedaug tereikia, kad kitam žmogui suteiktumei džiaugsmo.

bernardinai.lt

PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Estija pagal užsikrėtusių skaičių pirmoje vietoje pasaulyje

Vilnius (BNS) – Pagal naujų COVID-19 atvejų skaičių per savaitę milijonui gyventojų, Estija – pirmoje vietoje pasaulyje.

Nors pastarosiomis savaitėmis infekcijos plitimo greitis Estijoje atsiliko nuo Čekijos, bet su 1 111 atvejų milijonui gyventojų per savaitę Estija užfiksavo didžiausią rezultatą pasaulyje.

Paskutiniausias septynias dienas naujų COVID-19 atvejų skaičius išaugo 15 proc., palyginus su savaitę prieš tai ir būtent tai lėmė aukščiausią infekcijos plitimo rodiklį pasaulyje.

Jei tokios tendencijos laikysis, belieka tik laiko klausimas, kada Estija taps pirmoji ir pagal infekcijos plitimo rodiklį šiame ilgesniame laikotarpyje.

Pentagono vadovas: yra būdas atgrasyti Kiniją

Washingtonas (ELTA) – JAV gynybos sekretorius Lloyd Austin paskelbė ketinantis vykti į Aziją ir sustiprinti karinį bendradarbiavimą su Amerikos sąjungininkais bei užtikrinti „patikimą Kinijos atgrasymą“.

L. Austin į Aziją vyks per Havajus, kur įsikūręs JAV kariuomenės Indijos ir Ramiojo vandenyno štabas. Tai bus pirmasis jo vizitas į užsienį po to, kai jis buvo paskirtas Pentagono vadovu.

„Šis vizitas yra apie aljansus ir partnerystes“, – prieš vizitus, kurių metu susitiks su kolegomis iš Japonijos, Indijos ir Pietų Korėjos, sakė L. Austin.

„Mūsų tikslas – aljansai ir partnerystės“, – pridūrė pareigūnas, primindamas, kad, kol JAV kovojo su džihadistais Artimuosiuose Rytuose, Kinija sparčiai modernizavo savo kariuomenę.

„Konkurencinis pranašumas, kurį mes turėjome, aižėja. Mes vis dar jį turime, tačiau ateityje privalome jį didinti“, – teigė L. Austin.

„Mūsų tikslas yra užtikrinti, kad turėtume pajėgumus ir operatyvinius planus sukurti patikimą Kinijos ar dar ko nors, kas norėtų galynėtis su JAV, atgrasymą“, – pareiškė JAV gynybos sekretorius.

Prie L. Austin Tokijoje ir Seule prisijungs JAV valstybės sekretorius Antony Blinken.

„Vienas iš dalykų, kurių siekiame mes su valstybės sekretoriumi, yra pradėti stiprinti šiuos aljansus. Turime klausyti ir mokytis, suprasti jų poziciją“, – sakė L. Austin.

Vizitas į Azijos šalis vyks po JAV, Indijos, Japonijos ir Pietų Korėjos „ketvertuko“ viršūnių susitikimo. Šis neformalus šalių aljansas yra skirtas atsverti augančią Kinijos įtaką Azijoje.

A. Blinken kartu su prezidento Joe Biden patarėju nacionalinio saugumo klausimais Jake Sullivan susitiks su Kinijos atstovais Wang Yi ir Yang Jiechi.

Dar penkios Kinijos bendrovės – grėsmės JAV

Washingtonas (ELTA) – JAV telekomunikacijų reguliuotoja Federalinė ryšių komisija (FCC) pripažino dar penkias Kinijos telekomunikacijų bendroves grėsme Jungtinėms Valstijoms.

Bendrovės kelia „grėsmę nacionaliniam saugumui“, paskelbė agentūra. Į sąrašą įtraukiamos „Hytera Communications“, „Hangzhou Hikvision Digital Technology“, „Dahua Technology“ bei didžiosios išmaniųjų telefonų gamintojos ir tinklo įrangos tiekėjos „Huawei“ ir ZTE, kurioms jau veikia JAV sankcijos.

„Šis sąrašas yra didelis žingsnis į priekį, siekiant atkurti pasitikėjimą mūsų ryšių tinklais“, – sakoma FCC vykdomosios pirmininkės Jessica Rosenworcel pranešime.

„Amerikiečiai dabar labiau nei bet kada anksčiau remiasi mūsų tinklais, kad galėtų eiti į darbą, mokyklą ar pasiekti sveikatos priežiūros paslaugas, tad mes turime užtikrinti, kad šie tinklai būtų saugūs“, – teigė ji.

„Šiame sąraše pateikiamos gairės, kurios užtikrins, kad šalyje vystant naujos kartos tinklus nebūtų pakartotos praeities klaidos ar nebūtų naudojama įranga, kuri kelia grėsmę JAV nacionaliniam ar amerikiečių saugumui“, – priduriama J. Rosenworcel pranešime.

„Brexit“ pasėkmė: eksportas smuko 41 proc.

Londonas (BNS) – Didžiosios Britanijos prekių eksportas į Europos Sąjungą sausį smuko rekordiniais 41 proc., kai šalis užbaigė skyrybas su bloku.

Į ES eksportuotų JK prekių vertė, palyginti su gruodžio mėnesiu, sumažėjo 40,7 proc., arba 5,6 mlrd. svarų (6,5 mlrd. eurų).

Tai lėmė viso JK eksporto per mėnesį sumažėjimą 19,3 proc., arba 5,3 mlrd. svarų.

Į Didžiąją Britaniją importuotų ES prekių vertė taip pat krito rekordiniais 29 proc., arba 6,6 mlrd. svarų, o bendras importas susitraukė beveik 22 procentų.

2021 metų sausio mėnesį užfiksuotas prekių importo ir eksporto kritimas yra didžiausias mėnesio kritimas nuo tada, kai pradėti rinkti duomenys 1997 metų sausio mėnesį.

Žymiai ilgiau trunkantis krovinių deklaravimas ir pandemija, stabdo prekių judėjimą į ES. WANE 15 nuotr.

Rusijos pareigūnų fiasko: norėjo įsiteikti Putinui – persistengė

Rusija ėmėsi veiksmy, kad sulėtintų socialinio tinklo „Twitter“ greitį. Tačiau paaiškėjo, kad šis žingsnis netikėtai sutrikdė paties Kremliaus ir kitų vyriausybės agentūrų svetainių darbą.

Rusijos federalinė ryšių, informacijos technologijų ir visuomenės informavimo priemonių tarnyba („Roskomnadzor“) nurodė, kad tai buvo atsakas į „Twitter“ nesugebėjimą pašalinti uždraustą turinį. Ji pagrasino visiškai užblokuoti „Twitter“, jei ši JAV platforma neįvykdys reikalavimų ištrinti nurodytą informaciją. Šie baudžiamieji veiksmai buvo nukreipti prieš „Twitter“ vaizdo įrašus, pažymėjo tarnyba. Jie turėjo padaryti poveikį visiems mobiliųjų telefonų ir pusei kitų prietaisų vartotojų.

Tekstais paremtos „Twitter“ paslaugos kovo 10 dieną veikė įprastai.

Kaip skelbia „The Guardian“, Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną siutina vaidmuo, kurį atlieka socialinė žiniasklaida, skatindama palaikymą įkalintam opozicijos lyderiui Aleksejui Navalnui. A. Navalnas buvo įkalintas sausio mėnesį, kai parskrido į Maskvą po apnuodijimo nervus paralyžiuojančiomis dujomis „Novičiok“.

Jo sulaikymas

įplieskė didžiausius antivariausybinis protestus visoje Rusijoje per dešimtmetį – protesto eitynės vyko maždaug 150 Rusijos miestų. Pastaruoju metu V. Putinas savo kalbose ne kartą skundėsi dėl amerikiečių technologinių platformų ir anksčiau šį tinklą yra pavadinęs „CŽA kūrinys“.

Kovo 10 dieną, tuo metu, kai Maskvoje sulėtėjo „Twitter“ darbas, kuriam laikui buvo išsijungusios ir kelios vyriausybės svetainės, tarp jų kremlin.ru ir Rusijos vyriausybės svetainė government.ru. Nukentėjo ir pati ryšių tarnyba bei Ekonomikos ministerija.

Keli Kremliui palankūs komentatoriai spėliojo, kad šie sutrikimai galėjo būti JAV kibernetinės atakos rezultatas.

Joe Biden administracija yra žadėjusi į Kremliaus atakas prieš JAV interneto svetaines reaguoti savomis priemonėmis, tačiau tikino, kad jos palies tik pareigūnus, o ne paprastus Rusijos piliečius. Rusija netrukus pripažino, kad tai buvo vidinė problema.

Dėl valstybinių svetainių neprieinamumo Maskva kaltino maršrutizatoriaus gedimus skaitmeninių paslaugų tiekėjos „Rostelecom“ viduje. Kiek vėliau Kremliaus ir kitų svetainių veikla buvo atkurta. Rusijos kibernetinės erdvės ekspertas ir knygos „Red Web“ („Raudonasis internetas“) bendraautoris Andrejus Soldatovas teigė, kad tą dieną įvykė vyriausybės svetainių sutrikimai buvo susiję su „vidine maišatimi“ lėtinant „Twitter“ darbą. Jo teigimu, „Roskomnadzor“ eksperimentavo su naujomis technologijomis, leidžiančiomis blokuoti dalijimąsi vaizdo įrašais regioniniu mastu. Tai dalis Kremliaus siekiamo skaitmeninio „suverenumo“, numatančio didesnę socialinės žiniasklaidos kontrolę.

„Tai neturi nieko bendra su amerikiečiais, – tvirtino A. Soldatovas. – V. Putinas per tris dienas padarė tris pareiškimus. Jis reikalavo didesnių apribojimų. Panašu, kad pareigūnai nusprendė, jog turi imtis veiksmų“.

„Roskomnadzor“ teigia, kad „Twitter“ nepašalino įrašų, raginančių vaikus dalyvauti A. Navalnų remiančiose demonstracijose. Ji mini daugiau kaip 3 tūkst. „Twitter“ žinučių, turinčių „nelegalaus“ turinio. Jis, anot tarnybos, apima narkotikų vartojimą, raginimus nepilnamečiams nusizudyti ir vaikų seksualinį išnaudojimą. „Twitter“ yra viena iš penkių platformų, kurioms Rusijoje yra iškeltos bylos dėl protestų prieš Kremlių organizavimą.

„Roskomnadzor“ pareigūnas Vadimas Subotinas išpėjo, kad valdžia gali nusitaikyti bei sulėtinti ir kitas interneto platformas, jeigu jos nesilaikys įstatymų, pranešė naujienų agentūra „Interfax“.

Gruodžio mėnesį Rusijos parlamentas patvirtino naujas didžiules baudas platformoms, kurios nepašalins uždrausto turinio, ir priėmė kitus įstatymus, leidžiančius apriboti jų veiklą, jeigu jos „diskriminuos“ Rusijos žiniasklaidą.

Pastaraisiais metais Maskva pamažu priima vis griežtesnius interneto įstatymus. Ji jau reikalauja, kad paieškų sistemos panaikintų kai kuriuos paieškų rezultatus, kad žinučių programėlės dalytųsi kodavimo raktais, ir kad platformos vartotojų duomenis saugotų Rusijos serveriuose.

Kai kurios iš šių priemonių pakurstė bėgavimą dėl Kinijos stiliaus interneto žabojimų, bet paaiškėjo, kad jos yra veiksmingos tik iš dalies. 2018 metais, pavyzdžiui, Rusija mėgino uždrausti žinučių programėlės „Telegram“ paslaugas, bet taip ir nesugebėjo techniškai jos užblokuoti, o pernai šį draudimą apskritai atšaukė.

V. Putinui paklusni įstaiga „Roskomnadzor“ persistengė – norėjo užčiaupti protestus, bet užčiaupė Kremlių.

Sputnik news nuotr.

Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

Moksleivių turnyruose tritaškiais stebina lietuviai

Prieš dvejus metus Sostinės krepšinio mokyklą (SKM) palikęs ir į JAV tęsti karjeros išvykęs Hubertas Pivorius spindi ryškiausiomis spalvomis – spėjo pagerinti mokyklos tritaškių rekordą ir jau sulaukė pasiūlymo iš NCAA aukščiausioje divizione rungtyniaujančio universiteto.

H. Pivorius SKM marškinėlius vilkėjo dvejus metus – jį treniravo Tomas Purlys, anksčiau su krepšininku dirbęs ir Šarūno Marčiulionio akademijoje. Vis tik 2019 m. krepšininkas nusprendė mokslus toliau tęsti JAV.

Atvykęs į JAV H. Pivorius sparčiai patobulino krepšinio įgūdžius ir jau sulaukė pasiūlymo iš NCAA universiteto komandos.

„Be abejo, pirminis tikslas pabaigus mokyklą būtų žaisti aukščiausioje NCAA divizione, bet tuo pačiu metu nepamiršti ir mokslų“, – prieš išvykdamas sakė krepšininkas.

Nors griovys dar neperšoktas ir sakyti „op“ anksti, bet galime neabejoti, kad kitą sezoną turėsime dar vieną lietuvių NCAA pirmenybėse. Didelio dėmesio iš aukščiausiojo diviziono ko-

mandų sulaukiantis H. Pivorius gavo pirmą oficialų pasiūlymą – jį pasikvietė Indianos universiteto (IUPUI) komanda „Jaguars“. Lietuvis itin džiaugsmingai sutiko šį pasiūlymą.

Atvykęs į JAV H. Pivorius įsikūrė Miami, kur lanko privačią Christopher Columbus gimnaziją ir tapo šios mokyklos krepšinio komandos lyderiu. Moksleivių čempionate buvęs SKM auklėtinis renka po 19,8 taško ir tą daro puikiu tikslumu – tikslą pasiekia 43 proc. tritaškių ir 52 proc. dvitaškių. Per vienerias rungtynes H. Pivorius varžovams vidutiniškai atseikėja po 3,75 tritaškio.

Ši sezoną H. Pivorius jau yra pataikęs 49 tritaškius, o praėjusiame jų realizavo net 72, taip pagerindamas mokyklos rekordą.

Jis nominuotas ir renkant 2021 m. „Mister Miami“ geriausią krepšininką – šiuose rinkimuose varžosi geriausi šio Floridos valstijos miesto mokyklų krepšininkai.

Tai stebinti neturėtų – 2018 m. H. Pivorius tapo geriausiu Europos jaunučių čempionato snajperiu, kuriame buvo ir antras naudingiausias Lietuvos rinktinės žaidėjas.

H. Pivorius prieš išvykdamas į JAV ne tik žaidė Moksleivių krepšinio lygoje (MKL), bet ir išbandė jėgas Nacionalinėje krepšinio lygoje (NKL) – 2018–2019 m. sezone jam buvo suteikta galimybė ginti Molėtų „Ežerūno“ ir Vilniaus „Ryto“ dublerių garbę.

„Krepšinis JAV lyg diena ir naktis palyginus su Europa. Viskas paremta greitu ‘bėk ir mesk’ krepšiniu ir žaidėjų individualumu. Džiaugiuosi, kad Amerikoje patobulinau individualius įgūdžius, metimą, driblingą, ypatingai gynybą. Pavyko pagerinti ir išaidėjo įgūdžius, priimti geresnius sprendimus ir geriau atlikti perdavimus. Taip pat sustiprėjau fiziškai“, – teigė JAV sportinių aukštumų siekiantis jaunas Lietuvos krepšininkas.

Įspūdingiausias

J. Valančiūno sezono pasirodymas

Taip galingai Jonas Valančiūnas šį sezoną dar nežaidė. Pasibaigus trumpoms atostogoms po NBA „Visų žvaigždžių“ dienos, lietuvių atstovaujamas Memphis „Grizzlies“ klubas namie net 127:112 susitvarkė su Washingtono „Wizards“, o J. Valančiūnas tapo varžybų karaliumi – pelnė 29 taškus ir atsikovojo net 20 kamuolių.

Prieš tai jis šį sezoną daugiausiai buvo pelnęs 27 taškus, o jo NBA rekordas – 34 taškai.

J. Valančiūnas pakartojo savo šio sezono NBA atkovotų kamuolių rekordą. Jis šį sezoną vidutiniškai po krepšiais susirenka po 11,6 kamuolio. Per karjerą lietuvis daugiausiai yra atkovojęs 25 kamuolius. Iš viso per NBA karjerą aukštaūgis 20 ir daugiau kamuolių atsikovojo 4 kartus.

Mūsų šalies rinktinės vidurio puolėjas blokavo 4 metimus – tai geriausias šio sezono pasiekimas. Taip pat J. Valančiūnas šiame sezone 21-ą kartą susirinko dvigubą dviženklį.

Lietuvų pasaulyje geriausiai garsina sportininkai

Net šeši iš dešimties (62 proc.) 18 metų ir vyresnių Lietuvos gyventojų mano, kad Lietuvos vardą pasaulyje geriausiai garsina šalies sportininkai, rodo visuomenės nuomonės „Baltijos tyrimai“ apklausa.

Respondentų nuomone, be sportininkų (62 proc.), antri, kuriuos gyventojai laiko geriausiai savo kraštą garsinančiais – mokslininkai (15 proc.), tretieji – menininkai (8 proc.). Tuo tarpu remiantis tyrimo duomenimis, Lietuvą mažiausiai garsina politikai bei verslininkai – juos nurodė vos 2 proc. respondentų.

„Sportininkus galime prilyginti savotiškais ambasadoriais, puoselėjančiais ir stiprinančiais valstybės identitetą. Šį faktą dar kartą patvirtino ir visuomenės apklausos rezultatai, net ir

šiuo, sudėtingu visam pasauliui laikotarpiu. Neeiliniai sportininkų bendruomenės pasiekimai suteikia unikalų galimybę, turimą įvaizdžio kapitalą panaudoti kaip šalies pridėtinę vertę, pristatančią ir garsinančią Lietuvos vardą pasauliniu mastu“, – sako Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) prezidentė Daina Gudžinevičiūtė.

Tai, kad Lietuvos vardą geriausiai pasaulyje garsina sportininkai, dažniau minėjo vyrai (62 proc.), 30–49 metų respondentai (65 proc.), kaimo (65 proc.) ir mažesnių Lietuvos miestų (65 proc.) gyventojai.

Reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą atliko „Baltijos tyrimai“ 2021 m. vasario 9–12 dienomis. Tyrimo metu apklausta 530 Lietuvos gyventojų, kurių amžius svyruoja nuo 18 iki 74 metų.

Sportininkus galime prilyginti savotiškais Lietuvos ambasadoriais, puoselėjančiais ir stiprinančiais valstybės identitetą.

Tokijo olimpiadoje nebus sirgalių iš užsienio

Japonijos vyriausybė priėjo prie išvados, kad „neįmanoma“ leisti sporto gerbėjams iš užsienio dalyvauti šios vasaros žaidynėse, kurios buvo atidėtos metams dėl koronaviruso pandemijos.

Taip nuspręsta Japonijos visuomenei būgštaujant dėl koronaviruso ir to fakto, kad daugelyje šalių aptikta labiau užkrečiamų (viruso) atmainų.

Tarptautinis olimpinis komitetas (TOK) prašė Japonijos padaryti išimčių su finansuotojais susijusiems svečiams iš užsienio. Vyriausybė šį prašymą nagrinėja.

Nepaisant šią žiemą išaugusio naujų užsikrėtimų COVID-19 skaičiaus, viruso protrūkis Japonijoje nebuvo labai didelis, lyginant su kitomis šalimis. Iš viso Japonijoje buvo registruota maždaug 8 300 mirčių. Šalis išvengė griežtų karantino priemonių, nors Tokijo regione dabar galioja nepaprastoji padėtis, dėl kurios barai ir restoranai uždaro anksčiau.

Tokijo 2020 metų olimpinė žaidynių organizatoriai pabrėžė, kad visuomenės saugumas yra šių liepos 23 dieną prasidedančių žaidynių svarbiausias prioritetas.

Pranešama, kad užsienyje Japonija pardavė maždaug 900 tūkst. žiūrovų bilietų.

Žaidynių organizatoriai sakė, kad

oficialų sprendimą dėl žiūrovų iš užsienio paskelbs šį mėnesį, veikiausiai prieš olimpinio deglo nešimo estafetės pradžią kovo 25 dieną. Deglo nešimo ceremonija veikiausiai prasidės be žiūrovų, tačiau gerbėjams vis tiek bus leidžiama stebėti deglo nešimą, stovint šalikelėse.

Apklausos rezultatai rodo, kad daugiau nei 75 proc. japonų nepritaria žiūrovų iš užsienio įleidimui.

Tokijo olimpiados vadovė Seiko Hashimoto sakė, kad organizatoriai tikrai nori surengti renginį stadione, pilnuose žiūrovų iš viso pasaulio. Tačiau tai padaryti bus sunku, jeigu „mūsų padėtis nebus tokia, kad galėtume juos priimti, ir padėtis medicinos įstaigose nebus tobula“.

Žaidynių organizatoriai jau paskelbė griežtas taisykles olimpinio deglo nešimui, kuris buvo atšauktas 2020 metais po istorinio sprendimo metams atidėti olimpinės žaidynės. Remiantis pranešimais, organizatoriai baiminasi žmonių susibūrimo kovo 25 dieną Fukušimoje numatytoje ceremonijoje, todėl 3 tūkst. žiūrovų, kaip planuota anksčiau, jos stebėti negalės.

Organizatorių atstovas nurodė, kad estafetės „Didžiojo starto detalės vis dar aptarinėjamos“.

Balandį organizatoriai taip pat turėtų priimti sprendimą dėl vietinių žiūrovų skaičiaus olimpinėse žaidynėse.

Pabaltijo universiteto archyvas – į Balzeko lietuvių kultūros muziejų

Pabaltijo universitete veikusios Bel Canto dainavimo klasės studentai su dėstytoju, buvusiu Kauno operos solistu Vladu Ivanausku (centre). P. Jurkus – sėdi antras iš k.

KARILĖ VAITKUTĖ

Jau kelinta diena žiūriu į senas juodai baltas jaunų žmonių nuotraukas. Įsižiūrėję į veidus, tyrinėju aprangą, aplinkos detales. Atrodo, kad kuo ilgiau žiūrėsiu, tuo plačiau išsiskleis jų gyvenimų istorijos. Nuotraukose – 1947–1949 m. Pabaltijo universitete studijavę lietuviai. Visą Pabaltijo universiteto archyvą, kuriame yra ir šios senos nespaltvotos nuotraukos, neseniai Balzeko lietuvių kultūros muziejui padovanojo buvęs universiteto studentas PRANAS JURKUS.

Karo „pilgrimais“ – 900 kilometrų pėsčiomis

2021 m. kovo 14 d. sukako 75-eri metai, kai buvo įkurtas Pabaltijo universitetas. Iš buvusių jo kelių šimtų studentų gyvų yra likę keli. Pranas, kuriam šiemet sukaks devyniasdešimt ketveri, vardina likusiuosius: Aldona Šmulskšienė, Karolina Kubilienė, Pranas Čepėnas, Leonas Maskaliūnas, Danutė Jankauskaitė-Eidukienė, Viktoras Lapatinskas. Taigi, pats laikas atiduoti visą gyvenimą kruopščiai rinktą, pildytą ir saugotą Pabaltijo universiteto archyvą į patikimas rankas. Pranas pasirinko Balzeko lietuvių kultūros muziejų. Čia prieš penkerius metus buvo švenčiama Pabaltijo universiteto 70-ies metų sukaktis, rodomas dokumentinis filmas. Tuomet ir buvusių studentų dar buvo daugiau.

P. Jurkus savo namuose įteikia ilgai kauptą archyvą muziejaus Genealogijos skyriaus vadovei Karilei Vaitkutei.

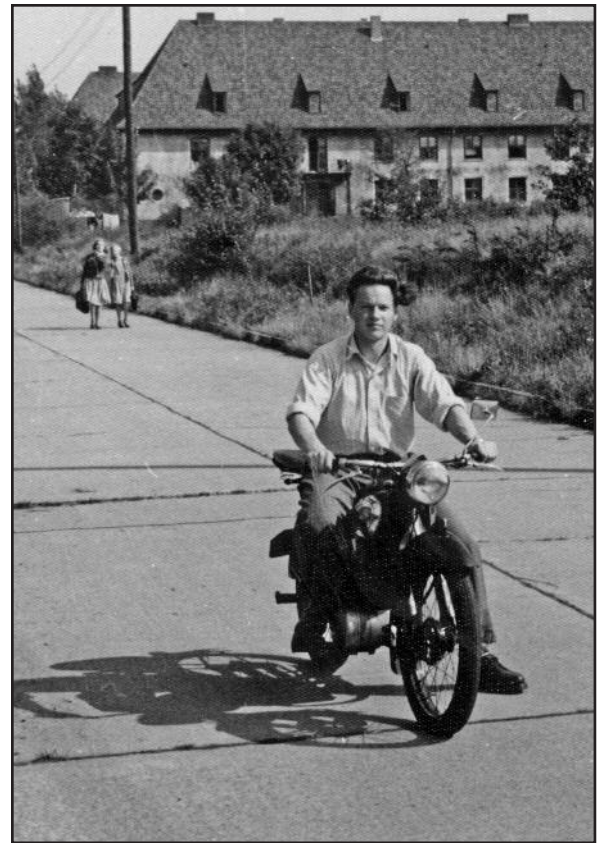
Taigi, žiūriu į nuotraukas. Neseniai apie jas Pranas pasakojo, prisiminė visas pavardes ir visus vardus. Gal jaunystė neišdildomai išgraviruuoja atmintyje mokslo draugų vardus ir pavardes, linksmus nuotykius, dainų žodžius ir net cigarečių kainas. Kokia jaunystė buvo Europoje 1946-aisiais? Tokia, kaip Prano, tikrai buvo įsimintina. Dar 1944-ųjų pabaigoje septyniolikmetis atsiveikino su tėvu ir seserimis (mama neseniai buvo mirusi) ir iškeliavo su keletu draugų į Vakarų. Pasiekė Liubeką Vokietijoje.

„Kur tas Liubekas?“ – galvoju sau. – Per kiek laiko iki jo pėsčiomis ateitum nuo Kretingos – Prano gimtinės? Apie 900 kilometrų. Kaip kokie du geri šių laikų pilgrimai „camino“. Tik aplinkybės buvo kitokios anų laikų „pilgrimams“. Karui tebevykstant, pėsčiomis, paraistėmis - pamiškėmis ateiti iki Vokietijos, kuo toliau nuo sovietų okupacinės zonos, kad, neduokdie, nepakliūtum į raudonųjų nagus, nėra tokia jau saldi ekskursija pasišvilpaujant.

Universitetas – iš Vilniaus Baroko į Hamburgo barakus

Žinoma, jaunystėje gal daug kas lengviau. Štai Pranas jau mokosi Liubeko dipukų stovyklos gimnazijoje, o po dvejų metų jis – Pabaltijo universiteto studentas Pinneberge! Pinnebergas – Hamburgo priemiestis. Čia esančiose kareivinėse veikia universitetas! Dieve mano, kokie gi dar universitetai pabėgėlių stovyklose? Kokie mokslai, kai valgyti nėra ką! Gal dabar taip galvotume. Tais laikais taip negalvojo. Bent jau ne lietuviai, latviai ir estai. Norėjo ne tik valgyti. Norėjo mokytis ir mokytis, nors mokslo niekas brukte nebruko. Atvirksčiai, sunku buvo jo gauti. Paaiškėjus, kad įvairiose DP stovyklose Vokietijoje atsидūrė per šimtą pabaltiečių universiteto lygio profesorių ir tūkstančiai universiteto amžiaus jaunuolių, buvo sugalvota įsteigti kursus, o vėliau – universitetą.

Nežinau, ar visų vaizduotė būtų tokia laki, kad įsivaizduotume šių laikų pabėgėlius, steigiančius universitetus. O pabėgėlių buvo, yra ir bus visais laikais. Ne tik po Antrojo pasaulinio karo Europoje. Ir taip, pagaliau po kelių prašymų, gavus britų užsienio ministerijos leidimą, Hamburge įsteigiamas Pabaltijo stovyklinis universitetas. Kaip sakė jame dėstęs prof. Mykolas Biržiška, persikėlėme „iš Vilniaus baroko į Hamburgo barakus“. Bet geriau negu nieko neveikti. Tai, tikriausiai, buvo mažiausias ir trum-

Pranas motociklą nusipirko iš vokiečių už 200 sutaupyto markių.

pusiausiai gyvavęs universitetas Europoje. Iš viso – tik devyni semestrai. Tačiau galėtume sakyti, kad tai buvo ilgiausiai studentų atmintyje išlikę devyni semestrai tuometėje karo nualintoje Vokietijoje.

Bendros paskaitos – vokiečių kalba

Žiūriu į nuotraukas ir galvoju, kad Pranui Jurkui, Vokietijoje atsidūrusiam be tėvų, be namiškių, be giminių, universitetas buvo tikri namai. Iš nuotraukų žvelgia gyvi ir linksmi veidai. Akyse – kibirkštys, lūpose – šypsena, lyg neseniai kokį „šposą“ būtų iškrėtę. Štai Pranas ant motociklo lekia. Gal į pasimatymą, gal į pamokas, gal į kiną Hamburge. Motociklą pirkė už 200 markių iš vokiečių. Markių gaudavai išsimainęs cigaretes ar kavą. Cigaretes teikdavo UNRRA, o Pranas nerūkė. Niekada gyvenime nerūkė. Ir negėrė, nes buvo pakankamai prisiziūrėjęs į tai darantį savo tėvą. Kavos atsiųsdavo draugai iš Amerikos, kurie jau buvo spėję ten nuvykti. Už kavą galėjai gauti šimtus markių, už vieną cigaretę – gabalą duonos. Na, ar ne geras gyvenimas? – tarytum sako besišypsanti Prano akys. Ir akordeoną Pranas turėjo, ir smuiką. Akordeoną parsivežė į Ameriką, kai čia emigravo 1957-aisiais. Jį taip pat padovanojo Bal-

Filologijos fakulteto studentai iš kairės: Marytė Eidukaitytė, neatpažinta mergina, Edvardas Skiotys, Elena Jasaitytė, baltų ir slavų kalbų profesorius Ernst Frenkel, Birutė Kemėžaitė, neatpažintas vaikinai.

zeko muziejui. Dabar jau sunkiai pakelia, o jaunystėje, įsidėjęs į maišą ir užsimetęs ant pečių, pasišvilpau-damas lėkdavo motociklu.

Universitete, žinoma, ne tik švilpauti, bet ir mokytis reikėjo. Studijų knygelė išduota, profesoriai rimti, egzaminai vyksta. Bendros paskaitos – vokiečių kalba, o kai kurie dalykai – gimtosiomis lietuvių, latvių ir estų. Svarbiausia tai, kad šio stovyklinio universiteto kreditus pripažino Vokietijos universitetai. Todėl Pranas, Pabaltijo universitetą uždarius, galėjo stoti mokytis į bet kurią Vokietijos universitetą ir tęsti savąsias ekonomikos ir teisės studijas. Tą, žinoma, ir padarė.

Pinneberg traukinių stotis. Studentų grupė pakeliui į sporto rungtynes, vyksiančias Wenterforfe. Iš kairės: Algis Reventas, neatpažintas vaikinai (sėdi), Pranas Jurkus, Donatas Šatas, Vytautas Krikščiūnas, neatpažintas vaikinai (sėdi), stovi Zigmantas Dailidka, paskutinis sėdi Edvardas Skiotys.

Sparnuota jaunystė Pabaltijo universitete

Štai kitoje nuotraukoje Pranas – universiteto fuksas (pirmakursis). „Oi, žiauru būdavo per fuksų krikštynas, – prisimena mano pašnekovas su šypseną veide. – Surišdavo mus, nuvedavo į dušinę ir išmaudydavo. Po to šlapias turėdavai sėdėti. Štai, pirmas iš dešinės – fuksų budelis Jazbutis... Mergaitėms, žinoma, to nedarydavo.“

Mergaitės jaunystėje, savaime aišku, užėmė svarbią vietą jaunuolių gyvenime. Gal todėl nemažai ir nuotraukų išlikusių. Štai Pranas su geriausiu savo draugu Skiočiu ir dviem panelėm laisvalaikį leidžia vaikštinėdami Pinnbergo pakraščiais, pamiškėm ir pievom. Iki šiol Pranas žavisi, kokios gražios jos buvo ir kaip gražiai rengdavosi. O juk neturėjo nieko. Bet suknelės vis tiek buvo kaip iš madų žurnalų. „Tiesa, tėvus jos turėjo“, – prisimena Pranas. Suprantu, kad turėti tėvus vis tik daug reišė.

Ne tik šiaip sau po apylinkės laisvalaikiu vaikštinėdavo studentai. Mėgstantys dainuoti – dainavo, mėgstantys sportuoti – sportavo, mėgstantys skautuoti – skautavo. Štai Pranas stovi su lagaminu pasiruošęs kelionei, kaip pats sako „pas Norvegijos ir Švedijos skautus“. Delegatas. O lagamine telpa visas jo tuo metu turėtas turtas. Visas. Ir vėl nejučia pagalvoju: į kiek lagaminų tilptų mano – neturtingos šių laikų emigrantės – turtas? Tikrai ne į vieną ir ne į du. Toks štai ir skirtumas tarp šių ir anų laikų.

Veikė Pabaltijo universitete ir vyrų choras, ir *bel canto* dainavimo klasė. Joje geriausiai, anot Prano, dainavo Albertas Snarskis, Birutė Kemežaitė ir Kostas Ostrauskas (pastarasis ir rašė neblogai). Dainavimo mokė Kauno Operos solistas Vladas Ivanauskas. Griežtas buvo, neleidavo savo klasės mokiniams dainuoti kitur, kad balso nesugadintų.

„Fuksų“ krikštynos. Pirmoje eilėje vidurinis – Pranas Jurkus.

Nuotraukos iš P. Jurkaus muziejui padovanoto archyvo

O Pranui ir humoristinius kupletus dainuoti patiko. Buvo net tokį kupletų dainavimo kvartetą sukūręs.

Tarp profesorių – ir signataras Mykolas Biržiška

Turiu paminėti, kad Pabaltijo universitete dėstė ir visi trys broliai Biržiškos: Mykolas, Vaclovas ir Viktoras. Prano akys vėl užsidega kažkokia ypatingai pagarbia šviesa, kai jis sako: „Įsivaizduokite, Mykolas Biržiška, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras! O dėstė mums Pabaltijo universitete. Ir mes su juo toje pačioje mokykloje ir toje pačioje prausykloje laiką leidome!“ Lyg ne apie profesorių, o kokį pusiau dievą, nužengusį iš aukštybių, kalbėtų. Taip, profesoriams pagarbos tais laikais tikriausiai daugiau buvo.

Žinoma, daug būtų galima parašyti apie Pabaltijo universitetą – tą trumpiausiai gyvavusį ir daugeliui studentų namus atstojusį ir jų likimus pakeipusį bendrą visų trijų Baltijos tautų universitetą. Tačiau jau buvo daug anksčiau parašyta, o kas norės daugiau sužinoti, galės į Balzeco lietuvių kultūros muziejų užsukti, patyrinti. Svarbu pasakyti, kad universiteto įkūrimas buvo reikšmingas ir tuo, kad rodė pabaltiečių draugiškumą vieni kitiems, sugebėjimą sugyventi, siekti bendrų tikslų. Universitetą baigė 76 studentai. Iš jų 53 gavo mokslo laipsnius. Daugiausiai baigė teisės, ekonomikos ir žemės ūkio mokslus. Iš lietuvių du gavo daktaro laipsnius: Fricas Bintakas – medicinos daktaro, o Adolfas Palaitis – teisės.

Pranas Jurkus, uoliai rinkęs medžiagą, rengęs buvusių studentų susitikimus, rašęs straipsnius ir draugų bei kolegų studentų nekrologus, dabar perduoda savo ilgų metų darbo vaisius Balzeco lietuvių kultūros muziejui, tvirtai tikėdamas, kad čia jie ras gerus namus.

Rūpestis lituanistiniu švietimu

Atkelta iš 6 psl.

Deklaracijoje – svarbiausi siekiai

JAV Bostono lituanistinės mokyklos vadovė Gailutė Urbonaitė-Narkevičienė apžvelgė JAV lituanistinį švietimą ir priminė, kad jis čia prasidėjo dar XIX a. pabaigoje, kai kūrėsi parapijinės mokyklos, kurios iki mūsų dienų neišliko. Dabar seniausios lituanistinės mokyklos JAV yra 1949 m. vasarą ir rudenį įsikūrusios šv. Kazimiero lituanistinė mokykla Los Angeles ir Bostono lituanistinė mokykla. 1953 m. buvo įkurta Švietimo taryba, kuri rūpinosi vadovėlių leidimu, programų rengimu, vertinimo sistemos kūrimu ir kitais svarbiais klausimais.

Pranešėja pateikė statistinių duomenų, kad 1967 m. JAV veikė 44 lituanistinės mokyklos ir buvo 3 223 mokiniai, 1970-aisiais 42 mokyklose mokėsi 2 986 mokiniai, o šiais mokslo metais JAV veikia 38 tokios mokyklos, jose mokosi 1 683 mokiniai. Per pabendriją 12 mokyklų veikia nuotoliniu, dar 7 – mišriu būdu, 14 mokyklų veikia gyvai, 4 laikinai nedirba. Pačioje Bostono lituanistinėje mokykloje vaikų skaičius palyginus su praėjusiais mokslo metais sumažėjo nuo 156 iki 120.

G. Urbonaitė-Narkevičienė klausė forumo dalyvių, ar Lietuvoje parengtos mokymo programos atitinka realijas, kai JAV lituanistinėse mo-

kyklose per metus turima daugiausia 100 akademinų valandų – pasak pranešėjos, gimtosios kalbos mokymas Lietuvoje ir emigracijoje tikrai skiriasi ir į tai reikia atsižvelgti.

Pasak Seimo narės, LRS ir PLB komisijos pirmininkės Dalios Asanavičiūtės, lietuviybės išsaugojimas užsienyje iki šiol buvo tarsi tik savanorių, tėvų ir entuziastų reikalas. Šiuo metu užsienyje veikiančioms formalių ir neformalių lituanistinio ugdymo mokykloms kasmet yra skelbiami finansavimo konkursai iš „Globalios Lietuvos“ projekto, tam skiriamant apie 300 tūkstančių eurų, apie 40 proc. mokyklų 2020 m. gavo projektinių finansavimą.

Forumo dalyviai pritarė deklaracijai, kuri buvo rengiama daugiau kaip mėnesį. Joje yra įvertinama esama lituanistinio švietimo padėtis pasaulyje, konstatuojama, kas yra nuveikta šioje srityje ir pripažįstama, kad daug kas dar nėra padaryta. Antroje deklaracijos dalyje pristatomi siektini tikslai ir kai kurie sprendimai, tarp jų būtinybė įtraukti lituanistinį švietimą į nacionalinio švietimo sistemą, siekti, kad moksleivių skaičius lituanistinėse mokyklose po ketverių metų padvigubėtų, o iki 2030-ųjų jose mokytojų ne mažiau 20 procentų diasporos vaikų. Taip pat numatyta labiau remti lituanistines mokyklas, teikti nuolatinę paramą jų išlaikymui, stiprinti informacinę kampaniją tėvams ir kitos priemonės.

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS • 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 •

tel: 773-585-9500 • www.draugofondas.org

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6651 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Blomel
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Graniter
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyna
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

SVEIKATA

Kompiuterinis regos sutrikimo sindromas

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Ar žinote, kad dirbdami su kompiuteriu retai mirksime? Kiekvienas – jaunas ar pagyvenęs – žiūrėdami į kompiuterio ekraną fiksuoja žvilgsnį ir nustoja mirksėti. Nepakankamas mirksėjimas yra viena iš priežasčių, sukeliančių kompiuterinį regos sutrikimo sindromą. Tyrimai rodo, kad 70–90 proc. žmonių, intensyviai dirbančių su kompiuteriu, turi šio sutrikimo požymius.

Kas tai yra, kas sukelia šį sutrikimą, kokie jo požymiai ir kaip jo išvengti?

Kompiuterinis regos sutrikimo sindromas dar yra vadinamas skaitmeninė akies deformacija. Jis išsivysto ilgai dirbant su kompiuteriu, planšetėmis, skaitant elektronines knygas bei naudojant išmaniuosius telefonus. Šiame technologijos amžiuje beveik visuose darbuose naudojami kompiuteriai, o šios pandemijos metu kompiuteriai tapo ne tik pagrindine darbo ar mokymosi priemone, bet ir pagrindinis laisvalaikio praleidimo būdas.

Dirbant su kompiuteriu mūsų akys turi nuolatos fiksuoti žvilgsnį (tuo tarpu skaitant jos juda). Kartais akis nuo monitoriaus tenka atitraukti, o po to vėl grįžti prie jo. Mūsų akys reaguoja į ekrane besikeičiančius vaizdus tam, kad smegenys galėtų tuos vaizdus apdoroti. Visi šie veiksmai reikalauja daug akių raumenų pastangų. Kontrastai, mirgėjimas ir atspindžiai kompiuterio ekrane dar labiau apsunkina akių darbą.

Paprastai žmogus mirksi apie 13–15 kartų per minutę. Nustatyta, kad dirbant su kompiuteriu mirksima 6 kartus rečiau, todėl ašarų gaminasi ir išsiskiria mažiau. Mirksėjimas paskirsto ašaras ant priekinio akies paviršiaus ir jį sudrėkina. Esant nepakankamam ašarų kiekiui, atsiranda ne tik nemalonūs sausų akių požymiai, bet ir akių junginių bei ragenos uždegimai.

Darbas su kompiuteriu sunkėja su amžiumi, nes akių lęšiukai mažiau prisitaiko. Maždaug apie 40-tuosius gyvenimo metus gebėjimas fokusuoti arti bei toli esančius daiktus pradeda silpnėti.

Akims kenkia neteisingas sėdėjimas prie kompiuterio, kai nesilaikoma nurodyto atstumo tarp akių ir ekrano, esant prastam apšvietimui – ypač jei anksčiau buvo nustatyti akių sutrikimai (trumparegystė).

Kompiuterinio regos sutrikimo sindromo požymiai

Mokslškai nėra įrodyta, kad kompiuteris gali sukelti ilgalaikius akių pažeidimus. Tačiau nuolatinis naudojimas kompiuteriu gali sukelti akių įtampą bei nepatogumą, kurie pasireiškia susiliejiančiu vaizdu, persėjimo, deginimo pojūčiu, šviesos baime, sudirgusiomis ir paraudusiomis akimis, susilpnėjusiu regėjimu. Kartu su ne-

maloniais akių pojūčiais pradeda varginti nugaros, kaklo, riešo bei galvos skausmai.

Akių ligų specialistai teigia, kad akims pavojų sukelia ir ekranų sklaidžiama mėlynoji šviesa, kuri yra net pavojingesnė regai už ultravioletinius spindulius, kadangi jos sklaidžiamos bangos yra ilgesnės bei skvarbesnės: mėlynoji šviesa kur kas giliau patenka į akies vidų. Mėlynosios šviesos poveikis nėra lengvai pastebimas, todėl jį nesunku supainioti su nuovargiu. Akys, veikiamos mėlynosios šviesos, greitai pavargsta, atsiranda galvos skausmai, didėja mieguistumas, jaučiama įtampa.

Specialistai teigia, kad regėjimo sutrikimai – dabartinės kartos sveikatos ryškė.

Kaip išvengti šio sindromo?

Siūloma:

1. Daryti akims pertraukas. Amerikos optometrų asociacija siūlo naudoti 20–20–20 taisyklę. Tai reiškia – kas 20 min. padaryti 20 sek. pertraukėlę. Jos metu nukreipti žvilgsnį 20 pėdų atstumu tolyn. Jei darbo kabinate yra langas – tikslinga kas 20 min. pažiūrėti pro langą. Jei lango nėra – nukreipti žvilgsnį į knygų lentyną ar kokį kitą nejudamą daiktą, esantį toliau nuo kompiuterio. Jei yra galimybė, siūloma bent trumpam išeiti į lauką, kad akys gautų ne tik dirbtinos, bet ir natūralios šviesos. Taip akies raumenys greičiau atsipalaiduos ir pailsės nuo nuolatinės įtampos.

Labai svarbu to išmokyti vaikus, kad tai jiems taptų įpročiu. Vaikai gal net neišvaizduoja, kiek laiko jie praleidžia prie skaitmeninių ekranų. Juk šiuo metu kompiuteriais paremtas ne tik mokymasis, bet ir laisvalaikis bei socialinis bendravimas.

2. Mirksėti ir drėkinti akis. Stengtis dažniau mirksėti arba kelioms sekundėms užmerkti akis. Galima patrinti delnus vieną į kitą, kol sušils ir, uždėjus ant užmerktų akių, pajusti delnų šilumą. Delnus pridėti prie akių taip, kad akies obuolys atsідurtų maždaug delno viduryje. Alkūnėmis atsirėmus į kelius ar stalą, siūloma pabūti tamsoje bent kelias minutes. Tai sudrėkina akis ir palengvina nemalonių pojūčių. Jei tai nepadeda, pasitarkite su savo gydytoju dėl dirbtinų ašarų naudojimo.

3. Taisyklingai sėdėti. Taisyklinga sėdėsena gali sumažinti tiek akių, tiek pečių įtampą. Pagal bendrą taisyklę monitoriaus viršus turėtų būti maždaug antakių lygyje, 20–28 colių atstumu nuo veido, o žiūrėjimo kampas apie 15–20 laipsnių žemyn, taip akių plyšys mažiau atsiveria ir akys išsaugo daugiau drėgmės. Astumas tarp akių ir kompiuterio ekrano turi būti 40 cm. Arčiau sėdint akys labiau įsitempia, todėl jų raumenys greičiau pavargsta. Svarbu ir tinkama, turinti atramą nugarai kėdė bei stalas, kurio aukštį galima reguliuoti. Reikia įsitikinti, ar vaikų kambaryje kompiuteris yra atitinkamame aukštyje ir su tinkamu apšvietimu.

4. Mankštintis. Dar vienas puikus

būdas sumažinti pečių ir kaklo skausmus yra mankštos. Patariama kas valandą atlikti 5–10 sukamųjų galvos judesių į vieną ir į kitą pusę. Panašūs pratimai skirti pečių sričiai – kelis kartus sukiokite pečius pirmyn ir atgal.

Dėl didelio užimtumo kartais pamirštame rūpintis savo akimis ir sveikata. Norėtume priminti – saugokite ir vertinkite savo akis. Po truputį keiskite savo gyvenimo įpročius ir taip užkirsite kelią akių įtampai bei kitiems

sutrikimams. Rūpinkitės savo ir vaikų akimis, reguliariai tikrinkite regėjimą. Akių gydytojas gali priskirti akinius su šviesą atspindinčia danga. Tokie akiniai nuima pašalinius atspindžius nuo stalo, lango, lempų. Tai sumažina akių nuovargį. Būkite sveiki!

Paruošta remiantis:

www.WebMD.com, www.emedicina.lt,
www.pasveik.lt, www.manogerilešiai.lt,
www.vlmedicina.lt

MANO VIRTUVĖ

Maži, bet galingi

Putpelių kiaušinių galima nusipirkti amišų (Amish) ir kai kuriose kitose specializuotose parduotuvėse. Nudažyti maistiniais dažais jie atrodys kaip tikri margučiai! Be to, iš jų galima pasigaminti labai skanių patiekalų.

Kepti kiaušinėliai su „marškinėliais“

Reikės:

10 putpelių kiaušinių
2 vištų kiaušinių
50 g (1,7 oz) smulkiai kapotų migdolų džiūvėsėlių
kokoso drožlių
4 šaukštų miltų
druskos

Putpelių kiaušinius išvirti (2–3 min.), atvėsinti, nulupti ir paritinti per smulkia bulvinę tarką, kad gerai liptų „marškinėliai“.

Vištų kiaušinius išplakti su druska. Putpelių kiaušinius pirmiausia pavolioti miltuose, paskui – kiaušinių plakinyje, pakartoti tai dar kartą, o tada apvolioti džiūvėsėliuose, sumaišytuose su kokoso drožlėmis ir smulkintais migdolais. Sudėti į kepimo popieriumi išklotą skardą ir kepti įkaitintoje iki 220 C (425 F) orkaitėje 10 min.

Patiekti su majonezu arba jogurto ir žolelių padažu.

Pastaba. Lygiai taip pat galima kepti ir vištų kiaušinius. Migdolus galima pakeisti kitais smulkintais riešutais, saulėgrąžomis ar moliūgų sėklomis.

Įdaryti pievagrybiai su putpelių kiaušiniiais

Reikės:

8–9 didesnių pievagrybių
8–9 putpelių kiaušinių
100 g (3,5 oz) karšto rūkymo kumpio
1 pomidoro
1 česnako skiltelės
1 šaukštelio lydyto sviesto
1 šaukšto kapotų žalumynų (petražolių, svogūnų laiškų)
druskos, pipirų

Nuvalyti pievagrybius. Išimti kotelius ir smulkiai juos supjaustyti. Ant vidutinės kaitros keptuvėje su sviestu ir smulkintais česnakais apkepti grybų kotelius. Suberti mažais kubeliais supjaustyta kumpi ir pakępti dar 1 min. Nuimti nuo viryklės, pasūdyti, pagardinti pipirais, žalumynais.

Smulkiai supjaustyti pomidorą. Kepimo indą ištepti aliejumi ar sviestu, sudėti pievagrybių kepurėles. Į jas įdėti įdaro – keptų kotelių su kumpiu, ant viršaus uždėti pomidorų. Tada į kiekvieną kepurėlę įmušti po vieną putpelės kiaušinėliu.

Kepti iš anksto iki 180 C (350 F) įkaitintoje orkaitėje 25–30 min.

Skanaus!

Jūsų Indrė

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti

apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

A † A
MARIJA SABALIAUSKAITĖ
KUPRIENĖ

Sauliau, Jonai ir Vida,
perskaitęs „Drauge”
ką tik sužinojau,
kad jūsų motina mirė.
Didelė užuojauta jums.

Mano motina mirė prieš daugiau
kaip 20 metų, ir aš jos, kaip ir savo
tėvo, mirusio prieš 15 metų,
dar vis kartais labai pasiilgstu.
Asmeniškai užjaučiu jus.

Amžiną atilsį duok mirusiems,
Viešpatie, ir amžinoji šviesa
jiems tešviečia.

Donatas Januta

Netekusiems brangios mamytės

A † A
MARIJOS SABALIAUSKAITĖS
KUPRIENĖS

nuoširdžią užuojautą reiškiamo VIDAI, JONUI, SAULIUI ir jo šeimai. Meldžiamės kartu.

Aldona, Marijus, Jurgis ir Živilė Prapuoleniai

Nuoširdžiai užjaučiame VIDĄ, JONĄ ir SAULIŲ bei
jo šeimą, netekus mylimos mamos – „bondžytės”.

A. a. MARIJA KUPRIENĖ buvo nuostabi moteris.
Ji buvo draugiška, meilinga ir nepaprastai vaišinga.
Pasiilgsime jos eilėraščių deklamavimo. Pasiilgsime
jos šiltos, gražios šypsenos.

Gytis ir Grasilda su šeima

A † A
MARIJAI KUPRIENEI

iškeliavus Amžinybėn, nuoširdžią užuojautą dėl moti-
nos netekties reiškiamo sūnui SAULIUI ir jo žmonai RO-
MAI, sūnui JONUI, dukrai VIDAI bei visiems artimie-
siems. Prisimename velionės nuoširdžią šypseną bei pa-
drąsinantį žodį.

Knygų klubo nariai –
Aldona Zailskaitė
Daiva Karužaitė
Mindaugas ir Aldona Bielskai
Ramunė Kubiliūtė
Rimas Černius

A † A
STASYS GOŠTAUTAS

mirė 2021 m. kovo 12 d. Cape Cod, MA.
Gimė 1939 m. sausio 3 d. Kaune, Lie-
tuvoje.

Nuliūdę lieka: žmona Marija, sūnus
Vytautas Goštautas su sužadėtine Gema;
duktros Maya Zapraskis su žentu Alex,
anūkės Saulė, Vėja ir Lina; dukra Dai-
va Braunfelds su sužadėtiniu Eric, anū-
kai Jonas ir Aistė; giminės ir draugai
Lietuvoje ir visame pasaulyje.

Su tėvais pasitraukė į Vokietiją 1944
m., gyveno Miunchene ir kitur, vėliau
emigravo į Kolumbiją. Nuo pat jaunų
dienų dirbo Bogotos spaudoje, domėjo-
si menu bei Lietuvos vardo ir istorijos platinimu. Išleido dvi knygas,
Arte Lituano (1959) ir *Arte Colombiano* (1960). 1961 m. persikėlė į Či-
kagą. Vėliau gyveno New Yorke, kur 1966 m. Fordham University igi-
jo bakalauro laipsnį, o 1972 m. New York University apgynė daktar-
atą. New Yorke dirbo žurnalistu ispanų kalba leidžiamame žurnale
„Vision”. Nuo 1968 m. ilgesnį laiką dėstė ispanų literatūrą Wel-
lesley College, vėliau dirbo Boston University, Lafayette College ir
University of Texas at Dallas, kur taip pat redagavo „Translators Re-
view” žurnalą. Bostone užsiėmė verslu ir užaugino šeimą. Komi-
liavo ir redagavo knygą *Čiurlionis: Painter and Composer* (1994).

A. a. Stasiui visą gyvenimą rūpėjo kova dėl Lietuvos neprik-
lausomybės. Jis nuolat rašė straipsnius lietuvių, anglų ir ispanų per-
iodinėje spaudoje, tarp jų „Vision”, „Drauge”, „Aiduose”, „Metmeny-
se”, „Amerikos lietuvių”, „Bridges” ir kt. Redagavo „Lituanus” ir
„Bridges”. Būdamas PEN klubo nariu, tarp kolegų rašytojų garsi-
no Lietuvos spaudos aktualijas, anksti užmegzdamas ir palai-
kydamas ryšį su Lietuva. Dažnai grįždavo į tėvynę, o Lietuvai atkūrus
nepriklausomybę, dėstė ispanų literatūrą Vytauto Didžiojo univer-
sitate Kaune.

Su velioniu bus galima atsiveikinti prieš šv. Mišias šeštadienį,
kovo 20 d., 10 val. r. Šv. Petro bažnyčioje, Pietų Bostone. Gedulingos
Mišios bus atnašaujamos 11 val. r.

Laidotuvės vyks privačiai.

Vietoje gėlių velionio prisiminimui prašoma jo vardu aukoti JAV
Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybai (Lithuanian American
Community, Inc.) arba Neringos stovyklai (Camp Neringa Inc.) % Tau-
pa P.O. Box 95 South Boston, MA 02127.

A. a. Stasy, Tėte, Bočiau, mylėsime tave amžinai.

Ilsėkis ramybėje.

Nuliūdusi šeima

A † A
DAINA NARIS RUDAITIS

*Visada Mama liks su Jumis,
Nors žodžiais ir neprakalbės.
Pavasarij – žieduos švelnius,
Rudenį – lapų šlamesy.*

Sunkią netekties ir liūdesio valandą TAIYDOS CHIA-
PETTA šeimą ir artimuosius užjaučia Maironio litua-
nistinės mokyklos (Lemont, IL) bendruomenė.

Mirus

A † A
MARIJAI SABALIAUSKAITEI
KUPRIENEI

reiškiamo užuojautą jos vaikams VIDAI, JONUI, SAULIUI ir jo žmonai, „Saulutės” narei ROMAI bei jų vai-
kams, kitiems giminėms ir artimiesiems.

Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė”

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Lietuvių Fondo 58-asis metinis narių suvažiavimas vyks 2021 m. gegužės 1 d. Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439). Suvažiavime bus galima dalyvauti ir nuotoliniu būdu.

Prisijungimo informacija bus pateikta LF svetainėje
www.lithuanianfoundation.org
Informacija taip pat teikiama tel. 630-257-1616.

PASAULIO LIETUVIŲ VIRTUALI POEZIJOS KELIONĖ
LIETUVA AIRIJA ESTIJA VOKIETIJA AUSTRALIJA BELGIJA AUSTRIJA JAV DANIIJA LATVIJA GRAIKIJA ŠVEDIJA NORVEGIJA ISPANIJA ŠVEICARIJA IZRAELIS OLANDIJA ITALIJA JK MEKSIKA PRANCŪZIJA

Kovo 21 d. 19 val. GMT

[f alkaculture](https://www.facebook.com/alkaculture)

[f LIVE](#) [ALISA](#) [NOJUSLIVE](#) [Lithuanian Foundation](#) [LITHUANIAN FOUNDATION](#) [AMERIKOS LIETUVIŲ KULTŪROS ASOCIACIJA](#)

Pasaulio lietuvių virtuali poezijos kelionė

Kovo 21 d. 21 val. (Lietuvos laiku):
<https://facebook.com/alkaculture>

Minint tarptautinę poezijos dieną, kovo 21 d. Airijos lietuvių atlikėjas Darius Mileris Nojus ir poetė Rasa Kochanauskaitė-Raižienė kartu su Airijos lietuvių kultūros asociacija, „Lyrikos vakarai“ ir Airijos Lietuvių Bendruomenė organizuoja virtualų poezijos renginį „Pasaulio lietuvių virtuali poezijos kelionė“, kuris bus transliuojamas Airijos lietuvių kultūros asociacijos Facebook paskyroje ir apjungs lietuvius visame pasaulyje.

Renginį globoja Lietuvos ambasada Airijoje ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB), dalyvauja poetai ir skaitovai iš 21 šalies (Australija, JAV, JK, Šveicarija, Švedija, Austrija, Airija, Meksika, Olandija, Ispanija, Latvija, Estija, Norvegija, Danija, Graikija, Izraelis, Vokietija, Prancūzija, Italija, Belgija, Lietuva).

Virtualiame renginyje pasaulio lietuvius sveikins Lietuvos ambasadorius Airijoje J. E. Marijus Gudynas, Lietuvos Respublikos Seimo narė, LR Seimo ir PLB komisijos pirmininkė Dalia Asanavičiūtė ir PLB pirmininkė Dalia Henke.

Renginio nuoroda FB <https://www.facebook.com/events/920414742092441>
Renginio raktažodis – #poezijoskelione

Daugiau informacijos

el. paštu: music@nojus.com (Darius Mileris Nojus)
rasaraiziene@gmail.com (Rasa Raižienė)

COMPREHENSIVE FAMILY MEDICAL

Stanislav Grinberg MD

Family Medicine Board Certified
Mes kalbame lietuviškai!

- Full scope primary care and immediate care visits
- Minor trauma, ortho, infections, skin conditions in office evaluation and management
- Mobile visits, COVID 19 diagnostics, labs (limitations apply)
- Variety of procedures and office based treatments:
Addiction/detox – Obesity/adult metabolic disorders – Infusion center – Telemedicine

2 LOCATIONS:

6825 Hobson Valley Dr. Ste. 203,
Woodridge IL 60517
Lithuanian, English, Russian
(Thursday 9-5 pm) – **630-963-0657**

1875 Dempster St. Ste 110,
Park Ridge IL 60068
English, Russian
(M, T, W, F 9-5 pm) – **847-906-1369**

Saturday/Sunday immediate care hours available

We follow our patients at Lutheran General and North Shore University hospitals
We accept most health insurance programs

Follow us on Instagram & Facebook:
Instagram [stanislav.grinberg.md](https://www.instagram.com/stanislav.grinberg.md)

<https://www.facebook.com/stanislav.grinberg.md>

Lithuanian
Federal Credit Union

Taupā

www.taupaboston.com (617) 269-1450

Membership open to Lithuanians in the U.S.A.
All deposits insured to \$250,000 by NCUA

GET YOUR TAUPA MASTERCARD

- 9.96% rate
- Reward points
- No expiration dates
- No annual fee
- Free balance transfer
- 0% interest for 3 months

[apply online](#)

GET YOUR AMBER CARD

Get the power to manage your money and make purchases anytime with our TAUPA AMBER debit card.

With free ATM access at all NYCE, Plus and Pulse locations and MasterCard purchasing convenience, our cards put financial control in your fingertips.

[apply online](#)

Products and Services

Savings † Checking Accounts
CD's † Loans
Credit Cards (MasterCard)
International Wires † Notary

Debit Card

- Free online banking
- Free bill pay
- Reward points
- No annual fee

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government.

1YR - 0.75 % APY*
2YR - 1.00 % APY*

*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org

www.clcu.org

COVID-19: Kovo 17 d., 11 val. 30 min.

	Užsikrėtusių	Išgijusių	Mirusių
Pasaulyje	121,516,034	97,965,272	2,685,908
JAV	30,236,324	22,359,600	549,496
Lietuvoje	206,889	192,484	3,427

BENDRAUKIME!
www.facebook.com/draugolaikrastis

Advokatas

VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 St., Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100 • info@midwaylegal.com

Paslaugos: Nekilnojamas turtas • Investiciniai fondai • Testamentai ir palikimai • Verslo reikalai • Bendri teisės reikalai

www.draugas.org

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.

Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747